

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
ORADEA
Strada Iosif Vulcan No. 4
Telefon 440.

ZSIDÓ HETILAP

Főszerkesztő: Wasserstrom Sándor - Leitner Zoltán
Felelős szerkesztő:

ELŐFIZETÉSI ARAK
Belföldi: Hítközségeknek és vállalatoknak 500,
magánosoknak; egész évre 300, fél évre 160.
negyedévre 85 lei. Külföldi: 120-80, 45, 25 ek,
180, 95, 50 dinár, 25-15 Pengé, 10-6 Dollár.

NE LEGYEN ÁLLAM AZ ÁLLAMBAN

A romániai németek január 26-ára, vasárnapra általános népszavazást rendeltek el. Ezt a „népszavazást” a kormány igen helyesen betiltotta. A parlamentben a német csoport vezére, Hans Otto Roth megkísérelte ugyan a tiltakozást a tiltó határozattal szemben, de szavaira nem reagált a kormány, illetőleg kijelentette a leghatározottabban Inculetz miniszter, hogy a népszavazást semmilyen körülmények között nem engedélyezi. A németek, akár legyenek azok besszarábiui német telepesek, vagy bukovinai őslakók, erdélyi szászok, vagy bánáti svábok, le kell mondjanak erről az álomról: hogy államot alkossanak az államban.

A németek a kormány szerint három célt akartak elérni ezzel a szavazással. 1.) Az összes romániai németeknek egy csoportba való tömörítését. 2.) Megakadályozza azt, hogy a jövőben a németiség szervei közvetlenül érintkezhesnek a kormánnyal. 3.) A hitlerista szellem elismeretése.

A németek természetesen másként állítják be a kérdést. Szerintük a cél ez lett volna: adjon választ minden romániai német arra, hogy „Hitel tesz-e amellett, hogy a nép jóléte előbbrevaló a pártérdeknél? Hitel tesz-e amellett, hogy az egység, a népközösség első feltétele? Kötelezőkké válnak-e a népszavazás során elfogadott elvek minden egyes néptestvére nézve, aki az iltani német kisebbséghez tartozik?”

Természetesen az okokat eltussolják a németek, de szerintünk kétségtelennek látszik, hogy birodalmi német befolyásra történt volna a népszavazás és célja az lett volna, hogy a hitlerista „hitvallást” tegye minden romániai németre kötelezővé. Az bizonyos, hogy a jobboldali áramlatok folyton erősödnek és egy ilyen népszavazás csak a hitlerista elgondolásoknak tett volna szívességet. A kormány rendkívül helyesen cselekedett, amikor nem engedélyezte a népszavazást. Mi nem tartjuk ezt a „népszuverénitást” megsértésének, mert egy kisebbség ne rendezzen egy országban népszavazást. Szeretnénk látni, hogy a legártatlanabb kérdésben próbálna csak a németországi zsidóság „szavazni” valamilyen kérdésben — micsoda felzudulás volna a német kormánykörökben, vagy a sajtóban?

Pedig, valljuk be, egy kis különbség mégis van a romániai németek és a németországi zsidóság sorsa között. Mert míg Romániában a legteljesebb jogokat élvezik a németek, a legjobban szituált, legjobban megszervezett kisebbsége az országnak, addig a német zsidók üldözött vákóként kell élnenek a nagy birodalom keretein belül.

Mi mindenkor hátor szöszölői voltunk és vagyunk a kisebbségi jogoknak, de hogy Hitler parancsára „népszavazás” legyen egy szuverén európai államban, ez mégis csak tulsok jog arrogálása. És régi közmondás: hogy bizony: a jóból is megdri a sok.

Az angol világbirodalom gyászolja elhunyt királyát

Nahum Sokolow: „V. György második Cyrusként fog bevonulni a zsidó nép történelmébe.” Gyászkeretben jelentek meg a palesztinai héber lapok.

London, Kedden eltemették V. György angol királyt. A hatalmas angol világbirodalom minden egyes részében őszinte gyásszal emlékeznek meg az elhunyt uralkodóról. De csatlakozott ehhez a gyászhoz az egész világ zsidósága is, amely már régen szeretetébe fogadta a megértő angol uralkodóházat és főleg annak most elhunyt fejét, V. György királyt.

Dr. J. H. Herz, Anglia főbírja a brit birodalom hitközségei nevében táviratilag fejezte ki részvétét az elhunyt király özvegyénél.

A királyné köszönő távirattal válaszolt, amely így szólt:

„Sokra becülöm szívélyes szavait és együttérzését az én sulyos veszteségemben. Kérem továbbítsa köszönetemet összes hitközségeink.”

Neville Lasky, a Board of Deputies, Leonard G. Montefiore, az Anglo Jewish Association elnöke is részvétüket fejezték ki az angol zsidóság nevében.

Dr Nahum Sokolow a cionista világszerve-

zet nevében fejezte ki részvétét és többek között táviratában ez állott:

— A világ zsidósága gyászolja a szeretett uralkodót, akinek áldott és szent emléke, mint egy második Cyrus fog bevonulni a zsidó nép történelmébe. A zsidó nép örök hálával tartozik neki. A zsidó nemzeti otthon mindig elválaszthatatlan marad az ő nevével.

PALESZTINA GYASZAI

Jeruzsálem A palesztinai zsidóságot is gyászba borította György király halála. Az összes állami és zsidó középületeken félárbóra eresztették az angol nemzeti és a kék-fehér zászlókat. A palesztinai héber lapok gyászkeretben jelentek meg és nagy cikkben méltatják az elhunyt uralkodót. A világ minden részéből özönlének Londonba a zsidó testületek és cionista szervezetek részvétlívatait, amelyek méltó módon jutatták kifejezésre a zsidó nép gyászát az elhunyt királyért, akinek uralkodása alatt tette meg Anglia a Balfour deklarációt és nyitotta meg kapuit a zsidó népnek.

„Kipellengérezzük azokat a keresztényeket, akik zsidóknál vásárolnak”

— jelentette be Meskó a magyarországi nyilaskeresztések nagygyűlésén

A Nemzeti Szocialista Párt Budapesten vasárnap nagygyűlést tartott. A nyilaskeresztések hetek óta készülnek erre a gyűlésre és vidéki csoportjaikat is felvonultatták. Ez volt az első alkalom, hogy Festetics Sándor gróf, az enyingi és Meskó Zoltán, a pesti nyilasvezér kibékülésük után együtt szerepeltek a nyilvánosság előtt.

Festetics felszólalásában megállapította, hogy a politikai pártok sohasem a nép érdekeit nézik.

Hosszasan polemizált Ernst Sándorral, aki egy nyilatkozatában katolikusellenesnek mondotta a nyilaskeresztés szervezkedést. Festetics szerint a mozgalom tiszteli az egyházakat és a felekezeteket, de a vallást magánügynek tekinti.

— Ernst különben olyan koalíció tagja — folytatta emelt hangon — amely együtt harcol ellenünk az istentagadó marxistákkal.

— Majd kirohanást intézett a sajtó és a kartelek ellen. A Habsburgokkal sines kibékülve, mert szerinte azok sokat kedveztek a zsidóknak.

Meskó Zoltán állott fel ezután szólásra. Percekig nem juthatott szóhoz, mert a terem hátsó részében egy kisebb csoport közbekiáltásokkal zavarta.

Pillanatok alatt nagy vihar keletkezett.

Az emberek felugráltak, öklök emelkedtek a magasba és többen a közbeszólók felé rohantak. Komoly verekedéssé fajult volna a dolog, ha idejében egy szakasz rendőr nem nyomul a terembe.

Meskó szokásához híven most is zsidózott, szidta azokat, majd bejelentette, hogy most már többé nem lesznek ellentétek a nyilasok között, mert megszűntek a frakciók és mindnyájan együtt vannak.

— Az irodalom, a mozi és színház ma fokhagymaszagú, de eljön az az idő, amikor a zsidóságnak csak 5% százalékgig lesz beleszólása a dolgokba.

Bejelentette, hogy a nyilasok ki fogják pellengérezni azokat a keresztényeket, akik zsidóknál vásárolnak.

Dr Ducsó Jánosné harcias beszéde után a riadó után újabb rendőrsztagokat vezényeltek be.

Gyűlés után a Mosonyi-utcai laktanyából riadó után újabb rendőrsztagokat vezényeltek ki a rend fenntartása végett. A szétoszlásnál az utcán két fiatalok egyén a rendőrökkel gerombáskodott, egy vidéki fiatalember pedig egy járókelőt inzultált. Ezt a három embert előállították a rendőrségre és megindult ellenük az eljárás.

Szomorú kép 5696-ból...

Botrányba fulladt Spira munkácsi főrabbi beregszászi látogatása

Rövidzárlat a péntekesti lakománál. - Búz és durranó bombák a hitközség templomában. - Pofozkodás botrányozás miatt.

Berehova-Beregszász. Spira Lázár munkácsi főrabbi, a csehszlovákiai chasszidizmus legmarkánsabb egyénisége. Neve állandóan közzájön forog és a sajtóban is szerepel állandóan, hol mint a cionizmus ellenisége, hol mint a héber iskolákra és az Agud d'izmusra átkot szórva hol mint világraszóló lakadalom megrendezője, vagy mint nagy eljantétek szítoja. De ezektől függetlenül, mint rendkívül nagy tudós és az extrém vallásosság hirdetője, mint a chasszidizmus eszméjének letéteményese, mindenkör a nagy nyilvánosság reflektorának fénykévéjében mutatkozik.

Most beregszászi látogatásának epizódjai az ott történtek forognak közzájön, a csehszlovákiai és ruszinszkói zsidó körökben és nem érdektelen, ha erről a látogatásról hozunk tudósítást.

MEGERKEZÉS BEREKSZÁSZBA

A beregszászi konzervatív zsidóság már pénteken kora reggel talpon volt, várták a nagy eseményt, hogy tizenhét év után ismét falai között üdvözölje a szomszédváros, messzeföldön híres főrabbiját. Autón érkezett szűkebb környezete társaságában. Az autót Hauszman nagykereskedő bocsájtotta rendelkezésre, a volánál fia ült. A kongresszusi „neolog” hitközség tulajdonát képező kis templom bejárata előtt diadalkapu várta az érkezőket. A diadalkapun hébernyelvű felirat állott: „Áldott legyen érkező vendégünk! Eljen tanítónk, a zsidóság díszé”.

Péntek délután zsúfolt autóbuszok hozták a környék zsidóságát, hogy a szombatot Spira főrabbi társaságában töltsék. Megjötték a munkácsi „Vatikán” svájci gárdistái is, a boherék is, akik áhitattal lesik rabbijuk parancsait és kívánságait. A „neolog” templomban valóságos zarándoklat folyt. A zsúfolt templomban zsojtárokat énekeltek és azután a főrabbi kezdte az imádkozást. Ő állott az előimádkozói pulpitushoz. 500 ember szorongott a 300 személy befogadására épült imaházban.

RÖVIDZÁRLAT ÉS EGYPTOMI SÖTÉTSÉG

Péntek este 7 órakor kezdődött a nagy ünnepi vacsora. A templomban terítették és ismét zsúfolt volt a templom, hogy jelen lehessenek a hagyományos péntekesti vacsorán. Amikor legjobb volt a hangulat és legnagyobb a tolongás — hirtelen kialudt a villany. Tumulatos jelenetek játszódtak le ezután. Kiderült, hogy valaki mesterségesen rövidzárlatot idézett elő. Több mint egy óráig tartott az „egyptomi sötétség” s csak a villamosmű közbelépése után gyulladt ki ismét a villanykörték tömege. A főrabbi ezután hosszas halachikus szónoklatot tartott. Ríkfélíg voltak együtt, az időt énekléssel töltötték el ezután.

SZOMBAT DÉLELŐTT BÜZBOMBA ROBBANT ÉS VERES VEREKEDÉS SZINHELYE LETT A TEMPLOM

Szombat délelőtt ismét nagy tömeg volt a „neolog” templomban. Közben helynyerés céljából kivették a padok nagyrészét, a többit úgy fektették le, hogy minél többen férjenek el. Alacsonyán ülve, görnyedten ültek a hívek és furesa látványt nyújtott a földön ülők tömege — mintha tisobev napja lett volna. Fél egyig tartott az ima, amelynél az előimádkozást és a Tórafelolvasást is a főrabbi végezte. Azután Erisz-miloh ünnepély volt s tulajdonképpen erre az alkalomra jött át a munkácsi főrabbi Beregszászba. Ebédután, amikor a hangulat a legkellemetlenebb volt, egyszerre orrfacsaró búz terjengett a helyiségben. Kiderült, hogy valaki búzbombát dobott el és a közönség nagyrésze nem is bírta ki a levegőt és kiment a szabadba. Közben pofozkodás is volt,

mert azokat, akiket az előzőesti rövidzárlat- okozásával, meg akiket búzbombák dobásával gyanúsítottak elkezdtek ütni, verni és a vége csattanós pofozkodás volt.

FAKLYÁSMENET ÉS DIADALKAPU ROMBOLÁS

Szombat este, amikor Spira főrabbi kocsin lakására hajtatott a kocsit faklyásmenet követte, amelyet bocherjei és beregszászi hívei rendeztek. A rendkívüli látványnak nagy nézőközönsége volt.

Este 9-10 óra között nagy vihar tombolt és havas eső esett. Ezt az időt arra használták fel a főrabbi ellenségei, hogy a tiszteletére emelt diadalkaput összerombolták, a feliratokat letépték, a rája szerelt villanygöket evitték és a diadalkaput tartó oszlopokat kitépték a földből.

Míg ezek a jelenetek folytak, a főrabbi a tiszteletére rendezett Darke Tesuvoh Egyet bankettjén vett részt. Ünneplésben része sítették újból a főrabbit, és hajnalig tartott a nagy lakoma.

A következő két napon, vasárnap és hétfőn, a híveket fogadta a munkácsi rabbi. Végeredményben a háromnapos ünneplés alatt volt: rövidzárlat, verekezés, búzombák, diadalkapu és annak széjjeirombolása, csak az a kár, hogy a Fox filmvállalat ezekről nem készített filmfelvételeket, mint annakidején leánya esküvőjén, mert lett volna

A középeurópai kormányok interveniáltak a Németországban élő külföldi zsidók érdekében

Berlin. Több középeurópai ország kormánya felhívta a német külügyminisztérium figyelmét arra, hogy

nemzetközi akciót fognak Németország ellen indítani, ha az továbbra is arra kényszeríti a külföldi illetőségű zsidókat hogy likvidálják vállalataikat a birodalomban — ugyanazon irányvonalak szerint, amelyek a német zsidókra vonatkoznak — anélkül, hogy ugyanakkor megengedjék számukra tőkésüknek kivételét Németországból.

A szóbanforgó országok diplomáciai képviselői szóbeli jegyzék formájában közölték ezt a figyelmeztetést a külügyminisztériummal. A jegyzék hangsúlyozza, hogy minden olyan esetben, amikor az interveniáló országok zsidó polgárai kárt szenvednek Németországban zsidó-ellenes hadjárat kapcsán, kártérítést fognak követelni a német kormánytól.

Az ITA értesülése szerint a középeurópai országok berlini kirendeltségel hozzá is láttak azoknak a károknak a regisztrálásához, melyeket országaik zsidó polgárai szenvedtek a zsidó-ellenes törvényhozás és antiszemita magánakció következtében Németországban. E regisztrálás alapján kollektív jóvátételi igényt emelnek a szóbanforgó államok a német kormánnyal szemben. Ezzel kapcsolatban rámutatnak arra is, hogy a berlini lengyel követség, mely eddig közömbös magatartást tanúsított közfelvetésével szemben, feladja eddigi magatartását és csatlakozik a többi érdekelt államok kollektív lépéséhez, amelyre a közeli napokban sor fog kerülni. Ezzel hozzák összefüggésbe azt a varsói szükségrendeletet, amelyet néhány nappal ezelőtt a kül-

Bársonyosan friss arcbor kendőzőszerek nélkül

Sokezer nő, hála a Leton szaparnak, megismeri és megéri az annyira irigylt üde, harmatos arczint alább leírt egyszerű, nem költségs módon.

Szabály: Esténként mossa arcát a LETON szappan-krémszerű habjával. E gyengéden ható krémes habot hagyja arcán néhány másodpercig. Utána öblítse le bő melegvízzel, majd hővetlenül hidegvízzel. Ez az egész! Másnap reggel friss, bársonyosan üde arc fogja a tükörben mosolyogva üdvözölni.

Ezen módon kezelve az arcbor, többet ér, mint bármilyen kura, különösen, ha este lefekvés előtt alkalmazza. — A LETON szappan hatását nagyszerűen fokozza az eredeti LETON arctej, LETON puder és LETON arccrème.

Kapható 22 leiert minden

gyógyszertárban, orogériában és illatszertárban, valamint a tóráktárban Parumeria Royal Oradea Saspassage.

mit nézni a világ mozilátogató közönségének. A film címe volna: Hogyan folyt le 5696-ban, azaz 1936-ban a munkácsi főrabbi látogatása Beregszászon.

L. J.

A világ egyik legnagyobb zsidó filantrópja

Felix Warburg 65 éves lett

Az American Joint Distr. Com. megalapítója, Felix M. Warburg jan. 15-én töltötte be 65-ik életévét, ez alkalommal nagyon sok gratuláló levelet és sürgönyt kapott a világ minden részéből. Warburg kijelentette, hogy az a célja, hogy a zsidó filantrópia terén tovább dolgozzon és folytassa megkezdett munkáját. Warburg 1871-ben született Hamburgban, 1894-ben került ki Amerikába. Társultaladonosa lett a Kuhn Löb et Co. bankháznak és számos nagy vállalatnak vezére.

Az amerikai jótékonyági intézmények közül Warburgnak nem csak a Joint Distribution Comité köszönheti létét, amely a világháború alatt és után rendkívül sokat tett a világ zsidósága érdekében, hanem az is az ő műve, hogy összefogta New-York összes zsidó filantrópikus intézményeit, így 21 zsidó kórházat továbbá árvaházakat és minden más hasonló zsidó intézményt. Ezeknek évi büdzséje több mint 5 millió dollárt tesz ki. dr Chaim Weizmannnak sikerült megnyerni Warburgot, a Palesztina akciónak is, és a Jewish Agency 1929 évi konstituálásánál elvállalta az adminisztratív bizottsági elnök székét, erről azonban demonstrációképpen lemondott, amikor a Passfield-féle Fehérkönyv megjelent. De továbbra is dolgozott a Palesztina felépítési akción és a héber egyetemnek egymagában félmillió dollárt adományozott.

HETI GLOSSZÁK

Egy templomi beszéd margójára

Megírtuk lapunk egyik legutóbbi számában, hogy a budapesti orth. hitközségnek nagy gondja van, a rabbiállás betöltése körül. A megboldogult Reich Koppei főrabbi halála óta állandóan akut probléma, a főrabbiállás betöltésének kérdése, amely nem tudni mi okból, állandóan halasztást szenved. Ezzel kapcsolatban el kell gondolkoznunk a budapesti orth. hitközség egynemely kérdésén. Így kezdhethetjük a „princip“-en. Tudvalevő dolog, hogy a budapesti orth. hitközség csak olyanokat vesz fel tagjai közé, akik nem szegik meg nyilvánosan a szombatot s ála-ában nem sértik meg a vallás alapvető törvényeit. Elvben csak helyeslehetjük ezt, azonban gazdasági szempontból nem a legszerencsésebb megoldás. Az általános elv az ugynevezett „orthodox“ hitközségben, úgy Magyarországon, mint Erdélyben, Szlovénzkoban és Jugoszláviában, hogy bárki tagja lehet az orthodox hitközségnek, aki az illető hitközség tagjának vallja magát. Sőt tovább megyünk, és azt állítjuk, hogy a legtöbb hitközségben, amely a princip-orthodoxia elvén áll, hitközségi elnökül rendszerint olyat választanak meg, aki cégére lehet a „nem-vallásos“ zsidó elvének. Oh hány hitközségi elnököt ismerünk, aki nem a budapesti hitközség elvét vallja magának. Azt kérjük tehát, vajjon nagyon szerencsés ez az elv, a pesti hitközség szempontjából? — Nem-e lett volna annak idején célravezetőbb, ha követte volna a budapesti hitközség, a pozsonyi, oradeai, cluj-i és más hitközségek ebbeli elvét? Vajjon nem-e lett volna helyesebb, ha Budapest 220.000 főnyi zsidóságát nem zárta volna el attól a lehetőségtől, hogy az orthodox sechitát igénybevehette volna és ha ezt az orthodox elvet vallja magának, akkor minden további nélkül, tagja lehetne az orth. hitközségnek?

Nem akarunk dönteni ebben a kérdésben és nem tudunk — és nem is szabad... Csak fejtszük ezt a kérdést és nem is várunk választ rá. Csak azt nem értjük, hogyha nem anyagi okok játszanak közre a főrabbiállás betöltésének kérdésénél, akkor miért nem választ új főrabbit a különben nagytekintélyű budapesti hitközség? És

ha választ, akkor kik kerülnek kombinációba? Irtunk már arról, hogy a nagytekintélyű bratislavi főrabbit akarnak sokan. De vannak számosan olyanok is, akik a jelenlegi targu-muresi Szofer főrabbit óhajtanák erre az állásra. Bár ehelyütt megjegyezzük, hogy a targu-muresi főrabbi valószínűleg ismert szerénységénél fogva nem vállalja a díszes megbízást, de meg nem is szabadna engedni az erdélyi orthodoxiának mert reámég a jövőben nagy szükség lesz, az itteni zsidóság szempontjából.

Végül van egy rétege a pesti orthodoxiának, amely Schreiber Dávid rabbit, az ismert boryslavi talmudtudóst szeretné főrabbiának, ezek az ugynevezett „kultur-orthodoxok“ már próbeszónoklatot tartattak a különben széles körökben ismert rabbiával, akinek rokoni kapcsolatai révén is remélve lehet, a rabbiállás elnyerésére Schreiber Dávid rabbi, aki az oradeai orth. hitközség elnökének apósa szombaton drósét is tartott az Orcy-templomban, ahol nagyon sok kérdésről, igen érdekes szempontokat világított meg. Így többek között beszélt a családi élet tisztaságáról, meg Szentföldről és vaiha minden rokona, hive, barátja — az orthodoxiának megszívlelné a tudós szavait. Különben a budapesti orthodox „Zsidó Újságból“ vesszük szószerint beszédének következő részleteit:

Családi tisztaság

A másik nagy tényező ami fenntartotta a zsidóságot: a családi tisztaság. Szólok beszélt a régi zsidó erényeiről, amely nem kívánczított uccai feltűnésketésre. A kihívó és léha öltözködés elleni tiltakozás: régi zsidó hagyomány. Rav Ado bar Ahavo egyszer egy rikító színű léhaságra valló fejdísz láttott egy asszonyon az utcán azt hitte, hogy zsidó asszony, odament hozzá és letépte róla és mikor kiderült, hogy pogány nő volt, a bíró elé került, aki 400 fontnyi pénzbírságra

Ugy köztudomásosan?
neuma bánt?
dönerödel tagjaidat?
DIANA
sóborzettel

ítélte és ezt az esetet a talmud úgy tünití fel, mint a zsidóság erkölcséért hozott áldozatot. Elmondta azt a családi tisztasági törvényekkel kapcsolatos történetet a Talmudból, amely szerint — egy egyébként igen istenfélő talmudtudós fiatalon elhunyt, s amely e beszélemből kiderül, hogy bölcseség az e törvényektől eltérő kisebb szabálytalanságot is halálos bűnnek tartanak. A rabbi kötelessége mindenütt a közfigyelmet a mikvó nagy fontosságára felhívni az ugynevezett „modern“ közönség fűjébe odadörögni:

„A zsidó családi tisztaságnak az összes fürdőszobák, artézi fürdők s gyógy szerfürdők mit sem használnak, egyes egyedül csakis a mikvó!“

Erecz Jiszroél szereteje

A dróso utolsó része Erecz Jiszroéllel foglalkozott. Minden szavát áthatotta a jyszentebb „chibasz hoorecz“.

— Habár, sajnos ugymond nem alaptalan az a vád, hogy a Szentföldön egyre erősödik a vallástalanság szelleme, ennek dacára konstatálható, hogy Jeruzsálemnek, akár egyetlen uccáján több Tóratanulás folyik, mint egész Budapesten, vagy Varsóban, vagy a zsidó diaszpóra bármelyik városában. Ami a fő, pedig az, hogy a vallásos élet gyakorlása sokkal könnyebb Erecz Jiszroélban, mint bárhol a világon. A szombat

A jégbarlang

Legenda Salamon király idejéből

R. Löwit kiadásában most jelent meg „Az arany utca“ című legendagyűjtemény, amelyet Heinz Politzer válogatott össze. A gyűjtemény egyik legszebb darabját itt közöljük.

A karsu Szulamith mindennap figyelt szobájának ablakából Amnont, atyja királyi testőrségének kapitányát, amint az őrség váltáshoz sietett. Amnon hódítóan fiatal volt, de alakját már legendák vették körül. Senki ugy nem fékezte meg az arabokat, mint ő, senkinek a nyila, a dárdája nem találta el oly gyorsan a célt mint az övé. Közel a Libanonhoz a házak sűrű tömegéből kiragyogva emelkedett Salamon palotája. A palota kertje rács és kapu nélkül egybeolvadt a libanoni cédruserdővel. Valahány szor messzi országok fejedelmei kérekként megjelentek a palotában, Szulamith elmene-kült és bevetette magát az erdő sűrűjébe.

Egy este Szulamith a kert utjain bolyongott. A nap után sietett, amely lehanyatlott és mennél hosszabbra nyultak az árnyékok, amáj beljebb hatolt az erdőbe, arcát sűrű bozót csapdosta és az akony és a rengeteg kettős homállal vette körül Szulamithot hir telen félelem szállta meg, szolgálónői után kiáltott, de szavára senki sem felelt. Viszszasietett, de a bozót szélén földbe gyökereztek a lábai. Egy tigris lapult ott tátott

torokkal, vérbeforgó szemekkel ugrásra készen. Szulamith már elkészült a hajlára, ekkor azonban fejfűvöltött az állat, vér ömlött szájából és a szivéből, amelyből még mindég rezegve egy nyíl meredt elő. A véreben fetregő állat mögött megnyílt a bozót, kilépett onnan Amnon és meghajolt Salamon leánya előtt: „Szulamith az Ur választott ki engem a te megmentésedre.“ „Dicsértessék az Ur“ — felelte a leány, majd a kezét, azután száját nyujtotta megmentőjének. Sokáig így álltak összelelkeve, mikor kürrivalgás hallatszott, amely a király jövetelét jelentette. Salamon király borzadva pillantotta meg a tigris tetemét. Szulamith eléjefutott és így szólt: Megmentett engem az Ur és ez az ember itt. Salamon kegyesen köszöntötte szolgálóját. „Kivánj akármit Amnon szívesen teljesítem.“ Amnon azonban hallgatott. Szulamith ekkor átölelte Amnon vállait és így szólt: „Öt kereste az én lelkem mindenkor, őt választottam, minden fejedelmek közül és itt a halál kapuja előtt kérék, add nekem Amnont férjemül.“ A király megijedt, sokáig hallgatott, majd röviden így felelt: „Meg fogom gondolni.“

Pár nap múlva Salamon király lakomát rendezett Szulamith megmentésének öröme. A lakomaasztalnál a király jobbján Amnon, balján pedig Szulamith ült, úgy hogy a szerelmesek nehezen tudtak pillantást váltani egymással. Csengett a pohár,

zengett a citera, hősi dalokat és legendákat adtak elő a dalnokok. A király parancsára az egyik dalnok a jégbarlangról kezdett énekelni. Ez a jégbarlang közel a városhoz a sziklák között terült el. Arról volt nevezetes, hogy a patakok, amelyek kétfelől gőzölögve rohantak belé, mihelyt a barlangba értek abban a pillanatban jéggé dermedtek. Senki nem merészelte még felkutatni a homályt, amelyet Azazél, a gonosz szellemek leggonoszabbja bocsájtott a barlangra.

Mikor a dalnok befejezte énekét, fejemelkedett a király akinek homlokán ott piroslott már a mánor és így szólt: „aki eltölt egy éjszakát a barlang mélységében, ahhoz adom feleségül Szulamithot.“ A király szavait mélységes csend fogadta a teremben. „Jaj nekem, — kiáltott fel a király — és jaj a mi országunknak. Elmúlt a hősök korszaka, elszálltak a bátorság napjai! Mikor atyám Belehem utjának vizére szomjazott, három harcos fejkerekedett, áttörték az ellenség táborát és elhozták a vizet, amely uruk ne szamjazzon. De most Jüda gyáva lett, elpuhult abban a békében és jólétben amelyet én ajándékoztam neki.“

Ekkor fejugrott Amnon, hogy ő teljesíti a király kérését. Hiába könyörgött Szulamith apjának, hiába vetették magukat térdre a fiatal leányok, és hiába próbálták a legfőbb tanácsadók is szándékának megmáskítására bírni a királyt, Salamon najthatatlan maradt és Amnonnal azonnal elindult a

megtartása ugyanis nem jár nehézségekkel. Míg más ország zsidóságában e tekintetben néha megrendítő vértanúságig menő tragikus lelki tusák folynak le.

Igy beszélt Schreiber Dávid rabbi. Megszivlelendő szavak. Különböző kiváncsian várjuk, hogy a budapesti orth. hitközség főrabbi állása körül milyen újabb híreket kapunk és mi lesz végeredményben a megoldás?....

Furcsa arányszám

A palesztinai bevándorlás november és december havában olyan furcsa színezetet kapott, amely mellett nem lehet szó nélkül elhaladni. Mert mit is mutatnak például ezekről a hónapokról a számok? Egy bevándorló kapitalistára jut kétfőgyegyed munkás. Tehát amikor egy zsidó megfelelő tőkével bevándorolt a „zsidók országába“, akkor 2 és egyegyed munkást visz magával és nem többet. Ez rendkívül szomorú jelenség, mert hiszen mi történik a valóságban? Ha zsidó „kapitalista“ nemzeti érzelmű, akkor ha nem kap zsidó munkást, nem indít új üzemet, hanem beteszi pénzét bankba. Akkor viszont nincsen sok haszna az országnak belőle. Ha meg dolgozik, kénytelen arab munkásokat foglalkoztatni. Így bekövetkezik az az eset, hogy zsidó pénzen és nem zsidó vállalkozási kedvvel, arab ország épül a zsidó helyett mert zsidó gyáros, arab munkással — semmiesetre sem zsidó ország.

Érdekes ezzel kapcsolatban, ha megfigyeljük, az egyes országok felfogását a német menekültekkel szemben. Ha megkérdezzük tőlük, hogy kell-e nekik zsidó azt válaszolják: Zsidó főké — igen. Zsidó proletár — nem. Zsidók, akiknek két dolgos kezük van nem kellenek. Viszont, aki új foglalkozást indít meg és belföldi munkást foglalkoztat, az kell. Vajlik be őszintén és pártatlanul, nem-zsidó országoknak ezt az álláspontját valamiképpen megértjük. De mégis csak furcsa és groteszk, hogy a zsidóknak biztosított jogát Palesztinában úgy értelmezzék, hogy úgy engedjék meg a bevándorlást, hogy egy főkére 2 munkás jusson. Így fel nem tud épülni a zsidók egyetlen menedékhelye. Így csak jó kenyérhez fog jutni a palesztinai, szíriai, transzjordániai, egyiptomi arab. De a szerencsétlen zsidó, az nem. Ez az angol anticolonista beállítottságú koloniális politika eredménye. És ez nagyon szomorú. Mi zsidók bizonyára ezt is áthidaljuk majd vala-

miképen, de még így átmenetileg is, — rossz szul esik. Nagyon fáj ez a furcsa arányszám: egy, a kétfőgyegyedhez.

Kis hitközségek nagy tragédiái

Ne gondoljuk, hogy az ellentétek, csak nagy hitközségekben divatosak. Csakhogy míg ott nagyobb dimenziókban vannak meg az ellentétek, addig kis hitközségekben, az apróbb, ugynevezett „csirkeperék“ szokások. Ha valaha, valahol lehet joggal használni ezt a kitélt „csirke-per“, ugy ezeknél a kérdéseknél feltétlenül illik használni ezt a szót, hogy csirke-per, mert minden pereskedés — a csirkéknél, illetőleg azok végzetésénél végződik. Ki vágja, kinek rendeltére mennyire, hogyan — és a többi kérdések, újra és újra felmerülnek. Az egyik aradmegyei községből, Zerindről például azt írják, hogy az ottlakó tizenöt családdal szemben „sztrájkbalépett“ a sakter. Mit csinál egy ilyen sztrájkbalépett sakter? Nem vág! Kevesli jövedelmét, vagy megharagszik az egyik „renitens“ bálboszra, akkor azonnal életbelépteti a szankciókat: a zsidó családok nem ehetnek kóser húst! Vagy pariroznak és megadják azt, amit követel, vagy pedig egyenek csak tréflit, vagy legjobb esetben, tartanak hustalan napokat. A véletlen is ugy akarja, hogy ebben az aradmegyei községben messzi földön híres libákat tenyésztenek. Most képzeljük csak el, hogy milyen gyomorfájdalmakat okoz az az érzés, ha maguk a „termelők“ nem ehetnek a szép libákból — mert a sakter „sztrájkba“ lépett. — Sztrájkol a sakter és nem is lehet egykönnyen felvenni egy „sztrájköröt“ és még előimádkozni sem megy el a templomba.

Vagy a másik eset: Fauresti (Satmar-megye) községből jön a másik panaszos levél. Elkéseredett hangú levél. Alig tíz zsidó család él a községben rájuk hárul a hitközség fenntartásának minden terhe. Nem tudott egyezni a rabbival, s ezért cserélt egy más községből való sakterrel, akinek nyolc gyermeke van unberufen. Most már a rabbin kívül, ezt is a tíz családnak kell eltartani. Most már az az eset, hogy a rabbi ren deletet adott ki, amely szerint csak annak a családnak vághat a sakter, aki nincs hátrálékban a „heti pénz“-el, amely neki, meg a rabbinak jár. A levél azt is panaszolja, hogy a Központi orth. Iroda nem áll mellettük, hanem inkább ellenük dolgozik és a

feueresti zsidók nem bírják már az őket megnyomorító kiadásokat. Azt kéri a panaszos levél, hogy „írjuk ki“ az újságba nagy bajukat és mi kérjük, hogy a cluji Iroda vizsgálja be az ügyet alaposan és egyengesse a megértést, nehogy még jobban megnyomorittassanak a szegény hívek.

A rabbi, csak „névlegesen felvett“ rabbi, hiszen egy ilyen ici-pici hitközség nem is bírhat el annyi terhet. Ime egy példa: a rabbi összevész a sakterrel, annak a levét is a hívek isszák meg. És folyik a „kakas-viadal“, marakodnak, tépik egymást — és államot létesítenek az államban és lassankint az a színezete lesz a dolgoknak, hogy az egész zsidóság, valamennyi rituáléival csak azért adatott, hogy a hitközségi tagok parirozzanak a domesztikeknek és tőlük függ, hogy legyen-e kóser hús a községben, vagy ne legyen.

Szomorú tünet ez, amely megnyívnál csaknem valamennyi kis hitközségben és ezeknek ki nem irható rákfenéje lett. Nem akarunk ebből „országos politikai kérdést“ csinálni, de meg kell ismételnünk azt, amit már annyiszor elmondottunk. Hát mi volna fontosabb kérdés ennél, amelynél az orth. Központi Iroda meg kellene mutassa autoritását? Rendet kell teremteni ezeknél a kis községeknél, amelyek közül csak kiragadjuk a két kis község panaszát, de leszögezzük egyidejűleg azt is, hogy naponta jönnek hasonló panaszok hozzánk. — Mert az sem nagy tragédia, ha ilyen „csirkeperék“ előfordulnak, elvégre emberek vagyunk valamennyien, kis és nagyobb hibákkal, de az ellentéteket eliminálni, ez mindennél fontosabb. Most, amikor mindenféle úgy hajszolnak bennünket, legalább mi tartsunk össze és a létfenntartással amugy is küzdelmes harcokat vivó zsidók, legalább ehessenek — ha van mit — és ne legyenek kénytelenek hustalan napokat tartani, mert a sakter sztrájkol, vagy amiért a rabbi veszekszik a sakterrel!

Az erdélyi zsidóság legkedveltebb találkozóhelye Bucurestiben

KATZ orth. kóser restaurant

Bucuresti, str. Carol 32. I. emelet

barlang bejáratához. Amnon leereszkedett a barlangba és a szögak utána vetették a fáklyát, amelynek lebegő fénye tündérieren világította meg a barlang jégfalait.

Este Szulamith kilopozott a pajotából és felkereste Jaffet völgyében a látnoki erővel felruházott Náthán kunyhóját. Szulamith, kinek az arcát sűrű fátyolok takarták el belépett a kunyhóba. „Beteg a fivéred? — kérdezte Náthán. — akkor készítek számmára növények gyökereiből varázsitalt. „Nem beteg a fivérem, hanem a király parancsára behatolt a jégbarlangba.“ „Azazéi barlangjába? — csapta össze a kezét Náthán — nagy dolgot kíván tőle a király.“ „A király lányát Szulamithot tilzte ki számmára díjul. Mentse meg őt, mentse meg őt Náthán!“ — Az Ur csak a jámborokat menti meg, akik őt megkísértik azokat eltaszítja tőlük. Ekkor Szulamith hátravetette a fátyolát. „Szulamith vagyok — kiáltott fel, — mentse meg a szerelmesemet.“ Az aggastyán ekkor magáldotta és megvigasztalta őt, de megparancsolta neki, hogy mélységesen hallgasson találkozásukról.

Másnap a király éppen a tanácsba ment, amikor örömjongás harsogott végig az uccákon és a néptömegektől körülvéve megjelent a király előtt Amnon. Tántorogva lépett, mintha részeg volna s Szulamith magányította feléje az erősítő itajt. Amnon fenéig felhajította a bort és jelentést tett a királynak. Alig ért a barlang fenekére az ir-

tózatot hideg majdnem leverte a lábáról. Futni kezdett a szerte ágazó sötét folyosókon és a sokszögletű kristályok felvérezték lábait és kezeit, de vére is még mielőtt kiömlött volna, jéggé dermedt. Elszibbadtak tagjai s álmosság szállt rá s már-már ott tartott, hogy utolsó álmra hajtja fejét, de az életösztön megint csak futásra serkentette

„Ekkor távoli éneket hallottam — folytatta — felemeltem szememet és a falak meg számiálhatatlan színekben ragyogtak és egy csodálatos szivárvány-pajotába jutottam, amelynek fái bitorfényben ragyogtak. A hideg eltűnt, szellő fújdogált, méz illatát éreztem és a fejem fölött már csillagok ragyogtak. Lerogytam a puha fűbe és mély álomba merültem, míg egy aggastyán fel nem költött. Náthán volt, a szent ember, aki igyszólt hozzám: „Menj és mondd meg a királynak, hogy jobb, ha titok marad a titok, de mondd meg a királynak azt is amit látál, mert nem akarom, hogy bábónak uralkodjanak Izraelben.“

Szulamith szerelmeséhez sietett, de közéjük állt a király. „Nagy jutalmat érdemelsz te Amnon, de a legnagyobbat mégsem mert vétetted parancsom ellen, világosságot vittél a barlangba. A fáklyák voltak azok, amelyek téged fentről melegítettek. Így nem adhatom neked leányomat.“ Szulamith sirt, Amnon pedig valósággal őrjöngés szálta meg. Otthagya a király seregét, félőrléte-

bolyongott a városban, míg elérkezett anyjához. Anyja azonban nem panaszkodott, nem átkozta a királyt, mint ő csak ennyit kérdezett a fiutól, hogy Salamon a napnak melyik órájában szokta elhagyni a királyi palotát.

Mikor a király egy este a betlehem-i uton sétált, az uccákon találkozott egy asszonnal, aki egy tisztára megkopasztott libát forgatott nyáron. A tűz azonban tőle jó pár lépésnyire égett és lángja az üres szélben lobogott. „Tafán a holdfényben akarod megsütöni a libádat?“ kérdezte Salamon. „Talán vak vagy uram, hogy nem látod milyen vidáman lobog az én tűzem.“ „Mit ér a láng liba nélkül és mit ér a liba láng nélkül?“ — mondta a király. „En csak az én uram királyom szavaihoz tartom magamat — felelte az asszony. Ha egy fáklya fénye falakon és jégtömbökön áthatolva fejlegethet egy embert, aki közel van a megfagyáshoz, miért ne süthetném meg én is a libámat azon a tűzön, amelyik pár lépésnyire tőlem lobog?“

Salamon azonnal megértette, hogy mit célozott az asszony és jóízűt nevetett, aztán szó nélkül eltávozott, Amnon anyja pedig a városba sietett, hogy elkészítse fia számára az esküvői ruhát.

Ez a jégbarlang már nem jétezik, de a Kidron patak, ahogy a nép meséli ebből a barlangból vette eredetét.

Viruló zsidó közösség, amelyet széjjelszórt a könyörtelen élet...

Egy erdélyi zsinagóga, amelyen a Dávid-csillag helyére teszület került

Egy néma elárvult templom és néhány sarkó fogja csak hirdetni Vascau község zsidóságának nyomát

— A „Népiünk” eredeti riportja —

Beius. A bihori hóval fedett hegyek között, vadregényes vidéken terül el Vascau község, amelynek néhány ezer lakosa van, már évek óta arról nevezetes, hogy eltávozott belőle a zsidóság. Tíz esztendővel ezelőtt még élt ott néhány család, azonban a gazdasági viszonyok arra kényszerítették az ottlakó zsidóságot, hogy eltávozzék onnan, másutt kell megkeresse szűkös kenyérét. A községet és környékét tuhyomó részben románok lakják, akik igen élénk kulturális életet élnek és a kereskedelmet is lassankint maguk kultiválják, ugyannyira, hogy most már „zsidómentes” lett Vascau községe. A környéken van márványbánya, egynehány redukált üzemmél dolgozó faüzem, különben a lakosság földművelésből és állattenyésztésből él, nem szegényebb de nem is gazdagabb, mint a többi erdélyi hasonló zsáncri vidékek. Lélektani okokra is nyomoznunk kellene, ha kiakarnánk deríteni, hogy mi is lehetett lényegében annak oka, hogy a zsidóság teljesen elfogyott, úgy, hogy ma egyetlen zsidó sem lakik itt, holott a templom, amelyből lehet következtetni a zsidóság régi lélekszámára, azt mutatja, hogy egészen szép és viruló zsidó község lakta a helyiséget.

A TEMPLOM

A község, amely különben három óránnyira van autóval Oradeától, egy kis folyó partján terül el. És ott a folyón átvezető híd egyik oldalán, a falu közepén nemrégiben még egy mogendovid hirdette, hogy ez a hely az, ahova zsidók jártak reggelente, meg esténként dicsérni az Urat. A templom még áll, de lekerült róla a Dávid pajza és helyébe egy szentkép került, más vallás hívőinek jelképe. — A házat nemrégiben zsidóbarátsággal éppen nem gyanulható körorvos vette meg, akinek első inlézkedése volt, hogy eltávolítsa onnan azt a jelet, amely a helység jellegét — kidomborította. Ma már szentkép áll a helyén, jelezve azt, hogy más célokért fog szolgálni ezennél az épület, ahol eddig a Kolniré hangjai hangzottak el, a Bünbánás szent napján. Megszűnt egy zsidó templom és helyette a körorvosnak lesz lakása. Már meg is kezdődtek az átalakítási munkálatok, kifelé még meg van a templom jellege, bent már felhúzták a falakat, hogy ott szobák létesüljenek. Egyszerű lakószobák és rövid idő múlva csak régi emlékekben és néhány zsidó sarkóban fog élni Vascau lakossága körében, hogy élt itt valamikor virágzó zsidó község, dolgozó, szorgalmas emberekként, de eltávoztak innen, hirdetőn ellenkezőjét annak, amit a szélsőséges antiszemita emberek szeretnek állítani, hogy a zsidóság folyton csak terjed az országban és mindenfelé pozíciókat nyer.

BESZÉLGETÉS A LAKOSOKKAL AZ ELVÁNDORLÁS OKAI FELŐL

Felmerült a kérdés, vajon mi lehet oka annak, hogy eltávoztak innen Vascau-ori zsidók? Egy régi, évtizedek óta fennálló román cég tulajdonosával beszélgettünk erről. A kereskedő azt mondta, hogy lényegében nem tudni, mi az oka annak, hogy a zsidók eltávoztak a községből. Igaz, hogy a közeli nagy vállalatok megszüntették erdőtermelési üzemeiket, de a zsidókat nem bántotta senki sem. A nép nem volt antiszemita és ha olesóbban tudott beszerezni

a zsidóknál, akkor vásárolt is tőlük. De azért valahogy az atmoszféra kissé „elhidegült” és amikor megkezdődött az elvándorlás, mindég többen vették kezükbe a vándorbotot és mondták bucsút a gyönyörű hegyekkel övezett, vadregényes vidéknek. A lakosság békés, soha excessusok nem voltak, de azért ugylátszik, a „talaj”-ban mégis lehet valami hiba, hogy már a gyökeret eresztett zsidó existenciák mégis kipusztultak innen.

A templom még hosszú évekig hirdette némán, hogy elárvult Dávid pajza. Lassankint megszokták az emberek is, hogy pókháló nőtt a templom ajtajára, a falak tövében és a bejáratoknál a magasra nőtt fű pedig azt bizonyította, hogy Isten házáat már nagyon, de nagyon régen nem közelítették meg. Senkisem volt már itt, aki zsidó rítus szerint imádta volna a Teremtőt. Amikor már a móha és gyom nagyon is körülhálózta a házat, akkor a község vezetősége áruba bocsájtotta az épületet és így lett a körorvos háza az egykori zsinagóga.

Alig több mint száz kilométernyire Oradeától, ahol a zsidók tízezer élnek, van egy község — ne feledjük nevét — ahol kipusztult a zsidóság és elárvult a templom is, ahol hosszú évtizedekig, talán századokig hirdették az Igeit.

Nálunk zsidóknál nem mondhatjuk azt, a híres regényíróval, hogy „elnémultak a

Több mint hatezer zsidó telepedett le Biro-Bidzsánban az elmúlt évben

Nagy eredményeket mutat fel a szovjet-zsidó település

Moszkva. Most jelent meg a szovjet hivatalos jelentése a biro-bidzsáni autonóm zsidó rajon fejlődéséről 1935-ben. A jelentés megállapítja, hogy 1935 év végén igen kedvező volt a birobidzsáni telepítés helyzete. — 1934 óta 5000 hektárral növekedett a termő földek területe, 1935-ben történt meg először, hogy tízezer hektárról, amelyből 4500 a kollektív farmokhoz tartozik, kombiné gépekkel hozták be a termést. Különösen dúd volt a széna termés. Az állatok száma a zsidó kollektívákban 42 százalékkal növekedett. Több mint 18 ezer hektárt szanáltak új megművelésre. 1936-ban az egész megművelt terület 42 ezer hektárra fog nőni. 113 új traktort, 15 más motoros gépet és 16 új kombiné-gépet állítottak üzembe.

A szovjetkormány által összesen kiutalt 19 millió rubelből 12 milliót a kollektív farmok között osztották el, a többit építőanyagra, gépekre és szállítóeszközökre fordították.

1935 évében 6260 új telepés érkezett Birobidzsánba. Az előzetes tervezet 10,500 új telepezt irányzott elő az elmúlt évben.

1936-ban ezer külföldi zsidó család és egyen bevándorlását helyezték kiállításba illetékes helyen Birobidzsánba. A bevándorlók nagy része Lengyelországból és Litvániából fog kikerülni és csak egy kis része esik más országokra. A bevándorlást csak egészséges munkások, alkalmazottak, kézművesek, építőmunkások, erdőmunkások, stb. és olyan parasztlak részére engedélyezik, akik nem foglalkoztatnak bér munkásokat.

Sulfamyl puder csak

„EGGER”

védjeggyel valódi, más gyártmány, mint értéktelen utánzat visszautasítandó

harangok”, mert nincs harangunk, de fáj leírni mégis, hogy lekerült a „mogendovid” egy templom ornatúráról és most niacs már semmitem, amely hirdetni tudja, hogy élt egykor egy bihormegyei községben egy viruló zsidó közösség, amelyet széjjelszórt a könyörtelen élet, ki tudja hova, ki tudja merre?...

Vajon merre találtak otthonra a vascaui zsidó testvérek, vajon hova kerültek el, melyik zugában a világnak gondolnak szomorú hideg téli estéken arra, hogy volt valamikor a bihori havasok között egy község, ahol zengett a templom öregek sírájától és kacagó gyermekek örömteli hozsánájától, most pedig „magánlakás” lett, szürke ház, egy a sok közül, s vajon az elhunytak visszajáró lelke, nem-e settenkedik az elárvult istenháza körül, amikor a hegyek felől süvit a dermesztő téli orkán?..

(—)

A bevándorlók már hazájukban fel kell hogy vegyék a szovjetpolgárságot, ezenkívül kötelezni kell magukat, hogy legalább három évig Birobidzsánba maradnak. Az utlevél-beszerezés és a szovjethatárig való ut kötségeit a bevándorlók kell, hogy fizesse. Ezenkívül minden bevándorló családnak, illetve egyénnek 200 amerikai dollárt kell lefizetnie, amely az utkötségek fedezésére szolgál Birobidzsánban és a létfenntartásra mindaddig, amíg elfoglalják munkahelyüket. A bevándorlók ezer rubel értékű lakásberendezést kapnak egy család részére és háromszáz rubelt egy magános részére.

Birobidzsánban a külföldi bevándorlók épügy, mint a Szovjetunióból rekrutálódó bevándorlók ideiglenes lakásokat kapnak, amelyek legalább kétszobából állanak. Magános egyének kollektív lakásban helyezkednek el. A külföldi bevándorlók egyébként ugyanazokat a gazdasági jogokat élvezik, mint a Szovjetunió polgárai, beléphetnek a szakszervezetekbe, a kollektív gazdaságokba, állami hitelt kapnak a házipítésre és állatállományuk, kertészetiük megteremtésére stb. Az emberanyagok kiválasztását a szovjet orosz konzulátusok eszközlik, meghatalmazott szerveik által.

— Házasságokat a legnagyobb titoktartással és a legbiztosabb eredménnyel közvetít, a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116. Telefon 142.

ZSIDÓ KARRIEREK FRANCIAORSZÁGBAN

— A „NÉPÜNK” eredeti riportja —
Írta: STEINBERGER LAJOS (Páris)

A mai felzaklatott, ideges Európa államai között Franciaország ama kiválasztott szigetek egyike, amely ezideig sikerrel állt ellent diktatúrák, fascizmusok, fajelmélet, antiszemitizmus járványainak. Hogy a háború utáni antiszemitizmus mostanáig elkerülte Franciaországot, annak oka elsősorban természetesen az, hogy a „Józan Ész” országa már egy harmadszázaddal ezelőtt, a Dreyfus-pör idején átesett a modern államok gyermekbetegségén és „javított” hitlerista kiadásban megegyszer nem kér belőle.

Viszont tagadhatatlan, hogy Franciaországban intellektuális pályákon a zsidóság távolról se foglalt el olyan domináló pozíciót, mint Németországban a weimari demokrácia „régelmúlt” idején és így ellenségeinek irigységét se kelti fel oly mértékben. Ez természetesen nem jelent azt, mintha majd minden téren a tudományok, művészetek, politikának ne volnának kiváló képviselői a franciaországi zsidóság körében.

Zsidó a mozi nemrég ünnepeelt, világhírű feltalálója, Louis Lumiere, akinek nevét francia iskolákban ma együtt tanítják a Pasteurelval, vagy Edisonéval, naturalizált francia-zsidó: Voronoff Zsidó volt Európa legnagyobb autógyárosa. André Citroen zsidó a másik, híres autónagyiparos: Lucien Rosengart.

A francia politikai élet „sztárai” között jóval kevesebb a zsidó, mint ahogy azt egyes „fajvédő” körök feltüntetni szeretnék. Zsidó a mai kormány postaiügyi minisztere Georges Mandel, Clemenceau egykori jobbkéz, s akit ma Franciaország jövőendő miniszterelnök-jelöltjei között emlegetnek. A volt miniszterek között zsidó Herriot legbizalmasabb barátja Israel szenátor, Leon Meyer, Le Havre képviselő-polgármestere és a radikális Paul Strauss. Ugyancsak zsidó Leon Blum, a szocialista párt vezetője, viszont a kommunista párt vezetői között a naturalizált orosz-francia Rappoport-on kívül egyetlen zsidó sincs.

Az újságírásban is csak mérsékelt számban vannak zsidók. Ezek közé tartozik a L'Intransigeant tulajdonosa Louis-Louis Dreyfus, aki egyben képviselő is, a lap főszerkesztője: Louis Latzarus, a Pour Vous és Match főszerkesztője: René Lehmann, a Paris Midi, Paris Soir főszerkesztője: Pierre Latzareff.

Érdekes, hogy a most befejeződött Stavisky-pör husz vádlottja között egyetlen zsidó volt, az Aux Ecoutes főszerkesztője: Paul Lévy, akit felmentett az esküdtszék.

Írók között zsidó: André Maurois, Tristan Bernard, Henri Duvernois, Benjamin Crémieux, Jean Richard Bloch, Julien Benda, Max Fischer, a fiatal Irène Nemirovsky, Géo London, Henri Bernstein, Francis de Croisset, Romain Coolus, Edmond Sée, Pierre Wolf, a nemrég meghalt Alfréd Savoir. Legnagyobb részüknek ez természetesen csak felvett, vagy írói neve és nagyapáikat még Herzognak, Kupfersteinnek Hackenbaumnak hívták.

Természetesen találunk zsidókat a színház és mozi területén is, hiszen né felejtjük el, hogy minden idők két legnagyobb francia színésznője: Sarah Bernhard és Rachel zsidó volt. Ma zsidó: Marie Dubas, Marcel Simos, Jane Marnas, Mme Simone, Georges Berr, Mireille, sőt amit kevesen tudnak, zsidó származású Mistinguett is. Zsidó Franciaország második nemzeti színházának, az Odeon-nak igazgatója Paul Abram. A színházgatói pályán egyébként is szépszámmal vannak zsidók Párisban. Zsidó a színház-

gatók egyesületének elnöke: Max Maurey, akit a bölcseletben még Maxi Rappoport-nak hívtak. Zsidó még a párisi Music-Hallok világhírű nagymestere Léon Volterra. Volt idő, amikor kimondottan divat volt a színházgatók között zsidónak lenni és a nagybulvardi Varietés színház igazgatója, a tőzsgyökeres francia M. Lauveau... M. Samuel nevet írt ki a színlapra, hogy „bizalmat keltsen a közönség körében”.

Herbert Samuel akció Amerikában

Amint lapunkban is közöltük, Herbert Samuel, Viscount Bearstead és Simon Marks Amerikába utaztak, hogy ott többmillió fontot gyűjtsenek az amerikai zsidóság körében, azon céllal, hogy újabb zsidó tömegeknek kivándorlását elősegítsék Németországból.

A Reuter ügynökség jelentése szerint, az angol zsidó vezéregyéniségek eme akciója konstruktív alapon nyugszik. Nincs szó arról — közli a Reuter — hogy ezáltal újabb német áruknak tranzsferjét készítenék elő, amint azt a német részről kívánnák, hanem csak annak az egyelőre hárommillió fontnak az összegyűjtéséről van szó, amely a további akciókhoz okvetlenül szükséges. Természetesen találunk mértékadó külföldi körökben, hogy ezzel a gazdasági jellel mészóval egyidejűleg párhuzamos — politikai akció megindítása is szükséges, de ez már nem zsidó vezetők kötelessége, hanem a Népszövetség és azon államoké, amelyek hajlandók felvenni a zsidó menekülteket. Megállapítható hogy a népszövetségi szesszióban, az abesszini konfliktus tárgyalása mellett, igen jelentős szerepet játszik a német

zsidó menekültek ügye is. A „Times” egyik legutóbbi számában határozottan amellett nyilatkozik meg hogy a német zsidóknak, vagy negyötöd részét ki kell vinni Németországból. De ezt ne árutranszfer formájában engedjék meg, mert ebbe egyetlen ország sem egyezik bele, főleg akkor nem, ha azt látják, hogy a német kormány még arra is igényt tart, hogy az áruk egyrészenek értéke, mint nemes valuta ismét visszakerüljön az országba.

Goering miniszter újságja, az „Essener National Zeitung” szerint, ha a külföld nem egyezik bele abba, hogy áruban történjen a kivétel, akkor „radikális intézkedések” következhetnek be egy értelemben, ahogy azt Hitler vezérkancellár Nürnbergben bejelentette. Külföldi mértékadó körök szerint, ez a fenyegetés nem jelent egyebet, minthogy az egész problémát „pogrom”-mal oldják meg. Viszont azt is hangoztatják ezek a körök, hogy egy ilyen esetleges zsidóellenes pogrom nem tekintetnek a külföldön „tisztára, német belpolitikai ügynek” és feltétlenül beavatkoznának.

Tiltakozások a palesztinai parlament ellen

Varsó. A lengyel mizrachisták pártgyűlésén, rendkívül éleshangú határozatot hoztak a Legislative Council ellen. Megállapították, hogy a törvényhozó tanács nagy veszélyt jelent a zsidóság továbbfejlődése szempontjából, amelynek zavartalan palesztinai munkáját a Népszövetség nemzetközileg garantálta. A zsidó nép csalódott abban, hogy Anglia betartja ígéretét. A Legislative Council megteremtése visszavonulást jelent, a tett ígérettel szemben. A cionista executívát felkérlik, hogy tántoríthatatlanul tartson ki elhatározása mellett: semmiféle erőszak, vagy igazságtalanság nem fogja megtörni a zsidóság abbéli tántoríthatatlan hitét, hogy prófétáinak jósjata valóban meg is fog valósulni.

Az angol cionista szervezetben a következő nyilatkozatot tette Brodetsky professzor: A Legislative Council amelyben a zsidóság minoritásában volna, megtagadását jelentené a Zsidó Otthon principiumának. Az előttünk levő tervek szerint a zsidóságnak kissebbségi jogokat adna, amely egy többeségi akarattal volna alávetve, amely végeredményben nem csak azzal van ellentétben, amit a zsidók Palesztinában követelnek, hanem általa a hatalom is büntetést követ el, amely erre rendelkezést ad ki. Ha valóban létrejönne a törvényhozó tanács, akkor ez azt jelentené, hogy mi nem tudunk tovább együttműködni. Nem tudunk egy olyan szisztemát elfogadni, amely által egy végül elengedhetetlenül szükséges többség uralkodnék fölöttünk. Nem vagyunk elvben ellenségei annak, hogy Pa-

lesztina fejlődése érdekében, úgy gazdasági, mint politikai szempontokat figyelembe véve, önmagunk vegyük kezünkbe sorsunkat. Ha valóban létre kell hozni a törvényhozó tanácsot, akkor az ország alapvető törvényein kell nyugodjék. Ez pedig az, amiről a mandátumban szó van: egy zsidó nemzeti otthon zavartalan létesítése.

London. A jólinformáltak ismert „The Scotsman” szerint a főkormányzó a Legislative Council megalapítása érdekében, már megszerezte a londoni kormány teljes hozzájárulását is. A kormányzat azt remélte — írja a lap — hogy a városi tanácsokban való arab-zsidó együttműködés előzetes biztosítéka lesz annak, hogy majdan a törvényhozó tanácsban is megérjük egymást. Ebben a tervben csalódtak, mert a zsidóság egyöntetűen, a zsidóságnak, a tanácsban való részvétele ellen nyilatkozott meg. Ha a törvényhozó tanács létrejönne, úgy a kormány nem tehetne egyebet, minthogy a zsidók helyére angol tisztviselőket nevezne ki mindaddig, amíg a zsidók meg nem gondolják a dolgot.

— Katonai templomot létesítettek Varsóban. Varsó. A katonai hatóságok, a lengyel hadsereg legfőbb tábora rabbijának, Steinberg őrnagynak intervenciójára, katonai templomot létesítettek Varsóban. A berendezés és az üzemeltetés költségeit a lengyel külügyminisztérium viseli. Az ő költségeire vesznek fel egy kántort is. A zsinagógai körzet katonákból állítják össze.

HIREK

„Népünk” cikkeinek utányomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5696

Péntek: Sevat 7. Jan. 31.

Szombat: Sevat 8. Febr. 1.

Heti szidra: כב

Heti hattóra: כב 7 7 7 7 7 7 7 7

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 5:05

gyertyagyújtás 5.15

Istentisztelet kezdete 5:20.

Szombat befejezése 6:20.

Gróf Coudenhove Kalergi (Zürich) írja:

Az igazság győzelme az antiszemitizmus veresége

Mig Nyugateurópa asszimilációval próbálja megoldani a zsidókérdést, Keleteurópa számára pedig a cionizmus útja látszik meg nyílni, addig Németország harmadik utra lépett: az emancipációt megelőző időkbe, a gettóba vezető utat választotta.

Amint sok zsidó nem lát semmit az öt körülvevő antiszemitizmusból, úgy a Harmadik Birodalom sem vette észre, hogy a világban a nemzeti szociálmizmus elleni gyűlölete erősebb lett, mint a zsidók elleni világgyűlölet. A világnak a Harmadik Birodalom elleni, ez a tiltakozó érzése a zsidóknak több barátot szerzett megélhetési küzdelmükben, mint amennyi ellenséget az antiszemitizmus világpropaganda szerzett. A Harmadik Birodalom és a zsidóság harcában a világ közvéleménye döntő többségben a zsidóság mellett áll; nem a zsidókkal való rokonszenvből, hanem Németország antiszemitizmusa ellen való tiltakozásból. Így a zsidóság ellen tervezett győzelem végül döntő győzelemmé válhatik a világ antiszemitizmusa, annak jelszavai és módszerei ellen.

A német propaganda és a világ közvéleménye között folyó harc szánandó áldozatait a német zsidók: a zsidóság egyik legértékesebb, legműveltebb és legtehetségesebb ága.

Ezek a zsidók elenyésző kivétellel lojalis német hazafiak és nacionalisták voltak. Sohasem kételkedtek a németiségükben s ezért ma borzalmas lelkiismereti konfliktussal küzdenek.

Az antiszemitizmusnak a Harmadik Birodalomban történt kibővítése felnyitotta a világ szemét, hogy a zsidókérdés mennyire egybefonódik az emberi haladás és a nyugati kultúra egyetemes kérdésével.

A kisebbségekkel szemben általában és a zsidókkal szemben különösen követett bánásmód fokmérője egy kornak, egy nemzet, egy állam kultúrfokának. Mert minden kisebbség, de mindenek előtt egy védtelen kisebbség élő hivatkozás a többség igazságosságára, lojalitására és lojalitására: a hivatkozásra adott válasz pedig ítéletmondás — de nem a kisebbség, hanem a többség számára. A zsidókérdés: emberiségi kérdés — utóbbinak minden haladó kérdése megjavította a zsidóság sorsát, minden viszszafelé tett lépés romlott rajta!

Mert a zsidókérdés szorosan összefügg a tolerancia, emberi jogok, individualizmus, az egyén és alkotásának becsülése, a tehetségesebbnek és a legderekabbnak, vajlasi és faji különbség nélkül, szabadon hagyott pályánagy kérdésével.

Nemzeti szempontból a zsidókérdést annál gyorsabban lehet megoldani, mennél hamarabb megérlelődik a felismerés, hogy a nemzet a szellemnek és nem a vérnek a birodalma, hogy Európa népei annyira össze vannak keveredve, hogy itt fajról beszélni nem lehet. Hogy a nemzetek azért fűtők össze a népeket szellemi közösségükbe s mindenki teljes jogú tagja a nemzetnek, kinek része van a szellemi titokzatos közösségében. Ha ez a megítélés megéri, akkor

iszemítizmus elhal a zsidóság ősei büszkék lesznek őseik nagy és romantikus múltjára — mint ma a nemesi törzsek utódai. De amint ma ezek beékelődtek a népek nagy áradatába, úgy a zsidók is beolvadnak majd a népek folyamába, melyekhez csatlakoztak.

Akkor a zsidókérdés majd a történész kérdése lesz nem pedig a politikusé. Az antiszemitizmus vereséget fog szenvedni, mert az igazság győzni fog.

— **Equador alkalmatlan a bevándorlásra.** A HICEM (Hias Ica Emigration Trust) párisi főirodája a következőket közli Equadorról a német zsidóság informálására. Fel kell hívjuk az érdeklődők figyelmét újra arra a körülményre, hogy ne tápláljanak veszedelmes illúziókat az equatori bevándorjást illetőleg. A nyilvánossággal közölt téves információk csak ártalmára lehetnek annak a zsidó közönségnek, amelyik kivándorlásra készül. A jelenlegi helyzetben ezek a törekvések a megvalósítás szempontjából, a nullával egyenlők. Ennek az oka pedig a következők: Az ország nagyon szegény, a benszülöttek, egy a városokban, mint a vidéken, a legesekélyebb bérrrel is megelégszenek és általában nincsen munkájuk. Az ország nem tud sok iparost felvenni és foglalkozás nélküli bevándorlóknak nincs kilátásuk a boldogulásra. — Intellektuálisoknak egyáltalán nincs kilátásuk a megélhetésre. A politikai helyzet teljesen zavaros. Azok a földek, amelyeket a kormány rendelkezésre akar bocsátani, messzi esnek a vasutól és az utak is rosszak. A szállítás teherhordó állatokon történik. A területek, amelyekről szó lehet tropusi területeken fekszik és nem alkalmas európaiak kolonizálására.

— **Epekő-, vese- és hólyagkőbeteg.** valamint azok, akik hűgysavas sók túlszaporodásában és köszvényben szenvednek, a természetes „Ferenc József” keserűvíz használatát által állapotuk javulását érhetik el. Az orvosi gyakorlat kiváló szaktekintélye hosszú megfigyelés alapján megállapította, hogy a „Ferenc József” víz biztosan és rendkívül kellemesen ható hasbajtó és ezért prostata- és végbélbajoknál, valamint vakbélműtétek után is ajánlják. Kapható minden gyógyszer-tárban drogueriában és fűszerüzletben.

— **1936 nyarán összeül a zsidó világkongresszus!** A cionista executive elfogadta azt a határozatot, amely szerint a zsidó világkongresszust legkésőbb 1936 nyarára összehívják. Ez a kongresszus egy olyan világszervezetet létesít majd, amelynek elnöksége, mindenkor az egész világ zsidóságának a nevében beszélhet. Az executive elhatározta továbbá, hogy az amerikai zsidóság általános választásokkal kapcsolatban küldi ki delegátusait. Az executive elhatározta azt is, hogy tiltakozását fejezi ki a palesztinai törvényhozó tanács életbeléptetésével szemben. Végül elhatározták, hogy felkérlik az amerikai kormányt, hogy tiltakozzék a németországi zsidók üldözése ellen, a jelen hitjerista kormánytól.

— **Princeps-fűző, csipőszorító, mejjtartó, gyógyhaskötő, kényelmes modern szabású, szolid árban készül Fuchs Manó fűzőszalonban. Piata M. Viteazul 11-a, Ullman-palota.**

— **Hogyan pusztul ki egy vidéki városka zsidósága?** Nagykőrös. A város legutóbb összeállított népmozgalmi statisztikájában rendkívül érdekes adatok találhatók a nagykőrösi zsidóságra vonatkozólag. A statisztika szerint 1935-ben az ötszázötvenkét főnyi nagykőrösi zsidó hitközség körében egyetlen egy születés sem történt, az elmúlt évben egyetlenegy zsidó családnak sem született gyermeke Nagykőrösön. Ugyanekkor a halálozások száma tizennyolc volt. Ez a csökkenés nem új jelenség a nagykőrösi zsidóság körében, hanem már jóidő óta tartó folyamat meggyorsulása felől.

Az amerikai gyógynövények térhódítása az egész világon

Körülbelül egy évvel ezelőtt Amerikában egy bizottságot alakítottak azzal a céllal, hogy kutatásokat végezzenek különböző erőkben. A bizottságban vegyészek, természetgyógyosok és orvosok vettek részt. Kutatásaik folyamán rengeteg olyan felfedezést tettek, amelyek az orvostudomány szempontjából felbecsülhetetlen értékkel bírnak. — H. Molis, amerikai és Ivata Sivata Hacamura japán tudósok fedezték fel ezalkalommal azt a gyógynövényt, amelynek kivonataból a „Gastro D.” név alatt forgalomba került új gyógyszer készült. — E növényben olyan speciális, eddig ismeretlen hatóanyagot találtak, amely rövid használat után 10-15 éves gyomor, bél, epe és vesebajokat is tökéletesen meggyógyít. A Gastro D. ma már az egész világon kapható. Romániában Császár Ernő gyógyszerész, Calea Victoriei 124. Bucuresti, terjeszti vidékre 130 lej utánvétel küldi.

— **Osuz, köszvény, reuma bánt!** Dörzöld tagjaidat DIANA sósborszesszel.

— **Stephen Wise-t kihallgatáson fogadta Roosevelt.** Washington. Franklin D. Roosevelt, az Egyesült Államok elnöke kihallgatáson fogadta a Fehér Házban dr. Stephen Wise newyorki főrabbit, az amerikai zsidó kongresszus elnökét és a Comité des Delegations Juives elnökét. Dr. Wise audiencaja egyenesen összefüggésben áll Herbert Samuel amerikai küldetésével és a németországi zsidók tömeges kivándorlásának és áttelepítésének tervével. Az amerikai zsidóság vezére mintegy órát töltött Roosevelt hivatalában. A kihallgatása után a következőket jelentette ki a Fehér Ház előtt várakozó újságíróknak: Roosevelt elnök mély szimpátiájának adott kifejezést azon terv iránt, hogy a németországi zsidóknak egy nagy részét Palesztinába telepítsék át. Megbeszéltem az elnökkel annak a tervét is, hogy február 1-én összehívjuk az Egyesült Államok birodalmának általános cionista konferenciáját, amelyen Sir Herbert Samuel, Bearsted Jord és Simon Marks, az angol zsidó delegáció tagjai előterjesztik javaslataikat a németországi zsidók nagy tömegének a kivándorlására és letelepítésére vonatkozólag.

— **A német cionisták a palesztinai törvényhozó tanács ellen.** Berlin. A berlini cionista szervezet, a Bach teremben nagygyűlést tartott, amelynek tárgya: a német zsidók tiltakozása vojt a Council ellen. A Palesztina hivatal vezetője Dr. Franz Mayer utalt beszédében arra, hogy a németországi zsidóság életében történt változás, amely 1933-ban következett be, arra adott legalább reményt, hogy Palesztinában egy olyan „part” létesül, amelyen nyugodtan kiköthetnek. Szerencsés összekapcsolódás vojt az, hogy amikor a legnagyobb volt a veszély, akkor Palesztina felvevőképesége lehetővé tette az immigrációt. Amint az 1929 évi szerencsétlen pogrom után a zsidó akarát és kitartás megkettőzött buzgalommal látott hozzá az újépítéshez, épen úgy most is, mindent el kell követni, hogy a zsidóság ebben a kérdésben is öszuetartson. Épen a németországi zsidóság jelenlegi helyzete kell mementőként figyelmeztesse a világ zsidóságát arra, hogy szilárdan kitartsa a mandátumban biztosított jogaihoz.

— **Cionista föderációt létesítenek Palesztinában.** A Jewish Agency meghívására, az összes cionista szervezetek képviselői gyűlést tartottak Jeruzsálemben hogy arról tanácskozzanak, miképen lehetne egy minden pártárnyalatot egymásbkapcsoló cionista föderációt alapítani Palesztinában, egy egységes sékelakció lefolytatására. Beszéltek Ben Gurion, Rav Fisman, Jichak Grünbaum és egyes irányzatok képviselői. Elhatározták egy azonoshangú manifesztum kibocsátását a sékel érdekében. További üléseken az egységesítés gondolatáról fognak még tanácskozni.

Razolgyárosok, drogueristák figyelmébe!

I. osztályú erős fehér Barium-Sulfid
olcsón kapható

MOARA ELIZABETA

OSORHEIU (1. rd. Bihor.) — Tel. Oradea 2-27.

— A németországi zsidók akik csehszlovák állampolgársággal rendelkeznek, kivihetik vagyonukat Németországból. Prága A német és csehszlovák kormány között megállapodás jött létre, amely szerint a Németországban lakó, de onnan kivándorolni akaró csehszlovák állampolgársággal rendelkező zsidók: kivihetik vagyonukat Németországból. Az eddigi rendelkezések szerint, ez lehetetlenné volt téve. Tekintettel arra, hogy a Népszövetség tagállamai is foglalkozni akarnak a kérdéssel, hogy a németországi zsidók kivihessék vagyonukat, jó hatást váltott ki a csehszlovák-német megállapodás, amely lehetővé teszi a csehszlovák állampolgárok nehezen szerzett vagyona megmentését. A vagyon kivitele a megállapodás szerint úgy történne, hogy a kivándorolni akaró csehszlovák állampolgárok csekket kapnak, az ottmaradt összeget a német birodalmi banktól, mely csekk eljén értékét a csehszlovákiai nemzeti bank fizetné ki. A megállapodás azért volt könnyebben keresztülvihető, mert Németországnak igen sok követelése fagyott be Csehszlovákiában, amelyet a deviza rendjelet értelmében nem lehet kivinni az országból, de nem utolsósorban azért, mert a csehszlovák kormány erélyes lépéssel képviselte saját polgárainak védelmét.

— A Mult és Jövő tavaszi szentföldi társasutazása dr. Patai József vezetésével. A Mult és Jövő tavaszi szentföldi társasutazásai évről-évre válogatott előkelő csoportot vonzanak palesztinai zarándokutakra. Az idén különös tekintettel volt a rendezőség azokra, kik a pészach-husvégi ünnepeket feltétlenül otthon, családjuk körében akarják tölteni és ezért a társaság közvetlenül ünnep után, a legszebb tavaszi napokban, amikor a tengeri út maga is valószínűsít, teszi meg az emlékeztető utat. Indulás április 16-án Budapestről-Triesztbe, innen a Lloyd Triestino „Palestina” nevű gyönyörű luxusgőzösén Velencén át Jaffába, illetve Haifába. Visszafelé pedig az egyiptomi Alexandrián át Athenen Velencén keresztül térne haza. A programmba, mely tejszékbe rínt három, vagy négy héttig tart, fel van véve a Szentföldnek minden fontosabb régi és új nevezetessége. A résztvevőknek alkalmuk nyílik a tel-avivi tavaszi vásár megtekintésére, valamint Egyiptom meglátogatására. A részvételi díj igen kedvezményesen van megállapítva. — Fontos a minnél előbb való jelentkezés a helyek biztosítása végett. Részletes prospectust küld a Mult és a Jövő szerkesztősége Vadász-u. 11. (Telefon: 19-0-55).

— Átrétegződési mozgalom indul a lengyel zsidóság körében. Varsó. A lengyelországi zsidó gazdasági bizottság nagyszabású akciót indított annak érdekében, hogy a zsidó hitközségek földbirtokait a zsidó tömegek átrétegződésének szolgálatába állítsák. A zsidó gazdasági bizottsággal egyetértően a zsidó hitelbankok központi szövetségének gazdasági statisztikai hivatala kérdőívet intézett mintegy nyolcszáz hitközséghez, ezen akció előkészítése céljából. A kérdőív a számbejövő telkek méreteire, hegyzetére és kvalitására terjed ki. Ezen adatok beérkezése és összegyűjtése alapján nagyszabású tervet dolgoznak ki a földek kihasználására, ipari és mezőgazdasági átrétegződés céljából. A Tarbut héber iskolaszövetség koncessziót kapott egy héber nyelvű mezőgazdasági iskola létesítésére Ludmir, wolhiniai helységben.

A hűséges miniszter

Aki nem tudná annak megmondjuk, hogy a „miniszter” szó pontos, hogy úgy mondjuk „szolgát” fordításban, „szolgát” jelent. A miniszter, amíg a nép fenség elve nem érvényesült, addig a királynak a szolgája volt. Most, amikor a népek önrendelkezése megteremtette a parlamentet, azóta a miniszter a nép szolgája, amellyel, hogy minden országban, királyát is kell szolgálnia. Ahol pedig király nincs ott a legfelsőbb szuverént, hívják azt diktátornak, Führernek, vagy köztársasági elnöknek.

Abból az alkalomból mondjuk ezt el, hogy a legutóbbi hetek eseményei között, feltűnő az a körszerű tragédia, hogy a zsidó indiai alkirály, Lord Reading, az angol király „minisztere” ejtett szálcsinálónak a tulvilágra, királya részére. Alig két héttel V. György halála előtt, elment a hű miniszter, mint ahogy a régi népeknél, szokásos volt, hogy a miniszter együtt halt meg királyával. Itt nem kell primitív babonára gondolni, sem pedig valami „végzettszerűséget” találni ebben a két halálban. De valahogy az angol „disciplin” és hallatlan lojalitás nyilatkozik meg ebben, hogy előbb — az alkirály ment el, azután a király.

A „minisztert” követte a király. És a zsidóság meggyászolja mindkettőt. Az egyiket azért, mert hallatlan hirt és deasóseget hozott a zsidó névnek, mert a legnagyobb angol közjogi méltóságra tette méltóvá magát, a most temetett királyt pedig azért, mert megértő, jószágos uralkodója volt nemcsak népének és hatalmas világbirodalmának, hanem a zsidóságnak is.

— Robert Stricker, a „Neue Welt” szerkesztője let a bécsi hitközség alelnöke. Wien A Zsidó Állampárti és cionisták közötti megállapodás eredményeképpen Robert Stricker főtanácsos szerkesztő kerül a lemondott Dr. Löwenherz alelnök helyére. A plenáris ülésen szótöbbséggel meg is választották. Dr. Löwenherz a hitközség főtitkára lett.

— Az angol hadhajók parancsnoksága, amely a hajfai kikötőben horgonyoznak, arra kérte a kikötőparancsnokságot, hogy adjon át bizonyos helységeket használatra, a hadihajók parancsnokságának.

— Tovább tartanak az antiszemita zavargások a lengyel egyetemeken. Varsó. A lengyelországi egyetemeken tovább folynak az antiszemita zavargások. A lembergi műegyetemen az előadóterekben és a folyosókon támadnak rá az antiszemita diákok a zsidókra. Witkiewicz professzor előadása alatt oly tumultus keletkezett, hogy az előadást félbékelték szakítani. Nyolc zsidó egyetemi hallgatót, akik nem voltak hajlandók gettó-padokba ülni és engedelmessékedni az egyetemi tanács gettó-rendelkezésének, melyet antiszemita bírálysra vezettek be, a műegyetemen exmatrikuláltak. A műegyetem többi 380 zsidó diákja közölte a rektorátussal, hogy szolidaritást vállal a kizárt zsidó diákokkal. A műegyetem építészeti osztályán a rajzteremből ejűzték a zsidó diákokat. A zsidó diákok számára egy szobát jelöltek meg munkahelyiség gyanánt, ahol hetenként mindössze 4 órát dolgozhatnak. A lembergi zsidó diákság elhatározta, hogy országos konferenciára hívja egybe az egész lengyel-zsidó egyetemi ifjúságot általános akció beindítása céljából a gettó-törvények ellen.

Megérkezett Romániába és kapható
a 20.000 szavas, teljes

MANHEIM-GROSZ

héber - magyar
gyakorlati kézikönyv

Nyelvtanul és számos gyakorlati újítással. — Ára díszes egész vászon kötésben, finom tamentes papíron 330 lei. — Ugyanaz fűzve, simított nyomó papíron 200 lei.

Kapható és megrendelhető minden nagyobb könyvkereskedésben. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség titói közötti központjában, MANHEIM-MOR Debreczen, Rakos Jenő u. 6. és a kadóhivatalban.

Ön is védekezzen

a veszedelmesen elterjedő betegségek ellen a kellemesen illatosított

Senlaslo

(Szt. László)

fertőtlenítő szappannal

Megóv a fertőzésekől

Vegyázon, nehogy utánza' o kai szol' aják ki.

— Sztrájkbaléptek a varsói és vilnai zsidó hitközségi alkalmazottak. Ki nem fizetett munkadíjak és fizetések miatt, a varsói hitközségek alkalmazottai és tanítói sztrájkba léptek. A hitközségi irodák és iskolák zárva vannak. Csak a temető-osztály működik. — Néhány hét óta a vilnai hitközségi tisztviselők is sztrájkba léptek, mert hónapok óta nem kapták fizetésüket. A Chevra alkalmazottaihoz felhívást bocsájtottak ki, hogy ne legyenek sztrájk török és ne temessenek. A Chevra emberei erre azt válaszolták, hogy az ő tevékenységüket nem szabad megfogni, hogy az munka, hanem egy művah, amelyet teljesíteni kell. Összeültkölésük elkerülése végett, a rendőrség őrizi a temetőket.

— Eljegyzés. Fanckel Haimalkát Adáról (Jugoszlávia) eljegyezte Beer Adolf Novisad. (Minden külön értesítés helyett.)

— A százéves orth. rabbi kiűntetése. Páris. A párisi vallásos hitközségnek, az „Adasz Jerém”-nek főrabbija, Weisskopf M. rabbi most tölti be 100-ik életévét, 77 éve fejt ki vallásos tevékenységet, a francia fővárosban. Az agy rabbit a napokban a belügyminiszter, a francia becsülettrend lovagjává nevezte ki. A franciaországi vallásos zsidóság körében nagy örömet keltett a rabbi kiűntetése. Weisskopf rabbi, a Kszaf-Szofer tanítványa volt, ma is teljes szemlemerreje birtokában van. Még minden héten beszédet tart a templomban és szorgalmasan tanul.

— Saját gyártmányú cipőt, garanciával legolcsóbban vehet SZIRMAY-nál, Oradea, Sas-palota.

— Amiel rabbi Tel-Avivban. Az új tel-avivi főrabbi Rav Amiel, a Mizrahi szervezet kiváló vezetője, aki mostanáig antwerpeni főrabbi volt, megérkezett Palesztinába. A rechoboti vasutálomáson, ké láthatatlan autó sorban a hívek ezrei fogadták. Rav Fishman üdvözölte a Jewish Agency nevében, azután üdvözölték a többi testületek megbízottai. Azután a rechoboti templomba ment, ahol egy imádkozáson vett részt, majd onnan Tel-Avivba utazott autóján. A város uccáin nagy tömeg üdvözölte viharos lelkesedéssel. Azután a városi tanács tartott viharos ünnepi ülést, ahol átnyújtotta a kinevezéséről szóló okmányt, délután pedig a nagy zsinagógában volt ünnepi istentisztelet.

— A tel-avivi bíróságok előtt 1935 évben 13.483 polgári pert folytattak. Büntetőügyeket 5061-et tárgyaltak. A statisztika szerint az ügyek nagyobb arányszámban vannak, mint a lakosság.

— Jeruzsálemben egy nagy területet béreltek, új színház-mozi céljára, amely ezer személy befogadására lesz alkalmas.

— A saarvidéki zsidók 95 százaléka elvándorolt. — Saarbrücken. Március 1-ére a zsidó zsidó az újra Németországba esatolt Saarvidéken. 3117 zsidó élt itt, melyből 1520 férfi volt és 1588 nő. A nők többsége tehát nagyobb volt mint a birodalom többi részén. Még más vidéken 104 nő esett 100 férfire, addig itt 109 aránylott a százhoz. A saarvidéki zsidók kétötöd része Saarbrückenben lakott, egyötöd San-louis-ban, egyhetede Ottweiljer kerületben, Saarbrückenben a nem-zsidó lakossághoz arányítva 1.03 százalék volt a zsidók lélekszáma.

Németország!

Hét naunstadti ló kitüntetése...

Hét lovat, amelyek a naunstadti lovaszrednél teljesítenek szolgálatot. érdekeszettel tüntette ki a német hadvezetőség. A lovak a kitüntetésre még a világháboru alatt szereztek érdemeket, tehát kissé elkésve nyilatkozott meg velük szemben a nemzet hálája. De — jobb későn, mint soha. S ez vonatkozik az emberekre is, nem pusztán a lovakra, — amelyek nem lévén bennük hiúság — egy porció zabot bizonyára többre becsülnék minden érdemkeresztnél. Mert bármilyen szép és megkapó gesztus a német hadvezetőségtől, hogy a világháboru kiérdemesült lovainak nyakába érdemkeresztet akaszt, mi érthető emberi önzésből fontosabnak tartjuk a „kétlábú” hősök megbecsülését. A német zsidó hőökre gondolunk, akiket a verduni és más frontok poklaiban szerzett érdemeikért hálából gleichschaltottak Hitlerék. Érdemkereszteket annak idején a zsidók épp úgy kaptak, mint most a naunstadti lovak. A különbség mindössze az, hogy a derék lovak zabot is kapnak, míg az állásaikból kidobált zsidó frontarcosok akár éhen is felfordulhatnak. Némi módosítással reájuk illik: „vitam ei sanguinem, sed avenam non”. Életüket és vérüket kockáztatták, de nem kapnak — zabot s bizonyára némi irigységgel gondolnak a naunstadti lovakra...

NAUMAN ÉS KARESKY

A „Hain” jelentése szerint dr Nauman még mindig internálva van. A nemzeti szocialista zsidók vezérét több ízben figyelmeztették arra, hogy hagyjon fel propagandisztikus tevékenységével, mert különben letartóztatják. Amikor látták, hogy semmiféle figyelmeztetés sem használ, éltek a figyelmeztetés adta jogukkal és letartóztatták.

Kareskyvel kapcsolatban a következőket írja a „Hain”. Kareskynak a Gestapohoz való kapcsolataira akarták visszavezetni a Nauman-féle ügy ilyenformán való likvidálását. Ebben azonban Berlin zsidósága sem hisz. Kareskyt ellenségei is korrekt embernek ismerik és nem hiszik azt, hogy rendőr-spici volt. Az elkeseredés csak azért nagy Karesky ellen, mert kapcsolataival széjjelrombolta az egységes zsidó frontot és saját szakállára folytatt zsidó politikát, holott ehhez nem volt joga.

216 NÉMET BIRÓT ÉS IGAZSÁGÜGYI ALKALMAZOTTAT ELBOCSÁJTOTTAK A SZOLGÁLATBÓL

Berlin. A „Deutsche Justiz” című hivatalos igazságügyi lap közli azoknak a zsidó bírónak és igazságügyi alkalmazottnak neveit, akiket nyugdíjaztak az új rendelkezések értelmében. A legfőbb bíróságnál 1 főelnököt, 11 igazságügyi tanácsost, 16 táblai tanácsost és 28 tisztviselőt. Mivel felsorolja névszerint a többi is, akiket az új nürnbergi törvények értelmében elbocsájtottak, illetőleg nyugdíjaztak.

A BERLINI ZSIDÓ CSALÁDOK KÖLTÖZKÖDÉSE

Berlin. Sokszáz zsidó család, akik az árja építési kooperatívák és háztulajdonosok házaiban laktak, felmondást kaptak és ki kellett költözzenek eddigi lakásukból. Azonkívül sok zsidó család, akik elszegényedtek, össze kell húzzák magukat és kisebb lakásokba költöztek. Legtöbben a „Hindenburg” és „Heimat” építési szövetkezetek házaiból költöztek ki, olyanok, akik állami szolgálatban voltak, de 1935. december végével elbocsájtottak állásukból és így azt a jogukat is elvesztették, hogy ezekben a háztömbökben elfoglalt lakásaikra továbbra is igényt tarthassanak.

MANNHEIMBAN öt ágytoll-gvár létezik, amelyek közül az egyik a Mannheim és Rosenbaum nevű árja kezébe került. A „Hakenkreuzbanner” lap híradása szerint.

Szünjék meg a tanácstalan téllenség...

Válják az erdélyi ortodoxia igazi képviselőivé az orth. Központi Iroda

Bajok az irodánál, amelyek orvoslandók

Az erdélyi orth. Központi Iroda a semmittevés álláspontját vallja magáénak. Már huzamosabb idő óta semmilyen irányban nem fejt ki tevékenységet. Ez mindenesetre jobb, mintsem, hogy tevékenységéből a köznek ne legyen haszna, de egy Központi Irodának élő szervnek kellene lenni, amely mindenkor a zsidó élet pulzusán tartja kezét, hogy gyógyítsa a gyakori akut bajokat és segítsen ott, ahol lehet. De mindezt nem teszi és felmerül az erdélyi közvéleményben a nagy kérdés, hogy miért?

Nem tudjuk elhinni, hogy azért nem teszi ezt meg, mert a budapesti orth. Központi Iroda viszonyaihoz hasonlítva az erdélyi Iroda „gazdasági helyzetét” — nem tud az elnöknek 70.000 lei (2000 pengő) havi fizetést adni. Nem tudjuk ugyan, hogy nem e rug ennyire a jövedelme, sem azt nem tudjuk, hogy ki mikor, mennyit kap, vagy nem kap — de tudomásunk szerint, függetlenül a jövedelemtől, kellene valami „önzetlenségnek” is lenni akkor, amikor egy ilyen nagyfontosságú szerv működéséről van szó.

Ha hüvös objektivitással vizsgáljuk az ügyet, akkor megállapíthatjuk, hogy szomorú valóságok kelnek az Iroda védelmére. Az Iroda ősz elnöke, a nagytiszteletű Wézel Albert főrabbi ugyanis súlyosan beteg már hónapok óta. Aktivitását ennél fogva nélkülözni kénytelen az erdélyi ortodoxia. Ugyan csak betegsége és gyengélkedése miatt nem lehet aktív az Iroda alelnöke sem, aki Satumaren lakik. De kérdjük tisztelettel és szeretettel: lehet-e, szabad-e a köznek huzamosabban kára abból, hogy egy olyan fontos intézmény, mint amilyenek az orth. Irodának kellene lenni, olyan okok miatt inaktív, amint voltaképpen segíteni kellene?

Miképpen gondolható el, hogy az erdélyi orth. Központi Iroda csupán egy iktató hivatal legyen, ahol „rosszul dottált” tisztviselők nem csinálnak egyebet, mint tolják a napokat, egyiket a másik után? Hogyan gondolható el, hogy az erdélyi orth. zsidóság sorsa egy tisztviselő érzelmei és existenciális érdekei szerint irányváltassék — és amikor a zsidóság a legnagyobb szorongatás idejéig éli, akkor a semmittevés boldog és langyos atmoszféráját hagyja terjedni az orth. Iroda vezetésére. Mielven elszomorító, hogy Erdély vallásos zsidóságának ne legyen komoly tényezője, amely legkisebb figyelemre is méltatná súlyos válságát és hiűközségeit ekek harmincadjára hagyja továbbra is szűteni...

Akiknek nem közömbös, hogy az orth. Központi Iroda mit dolgozik, illetve mit nem dolgozik és mit kellene elvégezzen, azok felteszik a kérdést: mi volna itt a teendő? Előre meg kell jegyezzük, hogy sokan, nagyon sokan vannak Erdélyben, akik ezt érzik és akik szeretnének valamit tenni, de

A „VÖLKISCHER BEOBACHTER” híradása szerint Würzburg városa a „Judenhof” és „Judenplans” utcáknak másra való elnevezését nem hajította végre, azzal az indoklással, hogy ezeknél történelmi nevekről van szó. Ugyancsak hasonló indokkal a többi német városok is meghagyták az ilyen elnevezéseket. Más nevet kaptak ezzel szemben azok az utcák és terek, amelyeket zsidókról neveztek el.

HANNOVERBEN, a híres hercegüről, Josef Joachimról elnevezett utcát, aki V. György király udvarában, Hannoverben nagy megbecsülésnek örvendett és aki a király kívánságára ki is keresztelkedett, Thielenstrasse-nek nevezték el.

most még türelemmel várnak, mert tekintettel vannak az agg elnök betegségére. Ezek megbizásából és ezek helyett felteszszük a kérdést itt a nagy nyilvánosság előtt, hogy miképpen akar az orth. Iroda aktív szerepet venni a zsidó közéletben? Mikor akarja megszüntetni a tanácstalan inaktivitást? Vagy azt hiszik azok, akik ma még a háttérben vannak és szorgalmasan szövögetik jövő álmaikat, hogy az idő az ő malmukra hajtja a vizet? Ugy gondolják talán, hogy eljön az ideje majd annak, amikor a legyengült és az érdektelenség miatt elsűrkült, de tényes üzleti perspektívákat rejtgető orth. Irodába beülhetnek majd és akkor „aktívak” lesznek?

Ezeket a „leselkedőket” kellene előre lépíteni. Ezt pedig csak úgy lehetne, ha már most akadna valaki, vagy az ortodoxia prominenseiből álló szervezet, akiknek átadnák az iniciatív erőt és tetterősen, munkakészséggel dolgoznának az össz zsidóság érdekében. Kétségtelen, hogy ez így nem mehet tovább! Ma nem olyan időket élünk, hogy az erdélyi ortodoxia megengedje magának azt a luxust, hogy fontos szerve ne dolgozzék semmit, csak a husvét, cukor, gabellajegyek, hecserek és a hiűközségeknek és hiűközségektől kltalt szubvenciók plusszát inkasszálja be és az összes „adminisztratív” bevételeket elkönnyelje, viszont az Iroda legfőbb feladatát elhanyagolja. Az orth. Központi Iroda teljesen fel nélkülült a zsidóságra így fontos és válságos időben. A rendkívüli horderejű és az ortodoxia létét érdeklő felelősségteljes ügyek és politikai megnyilatkozások egy tisztviselő kezében vannak letéve.

Innen vannak az egyéni próbálkozások, hogy ezekkel az egyéni jövedelmek is fokozódjanak. Ezt a célt szolgálták volna az általunk már leleplezett egységes hiűközségi gabella-jegy koncentrációja, az orth. Iroda nyomása és elosztása szerint az Iroda által leszerződött nyomdában és megjelölt nyomtatványokon... Ezt a célt szolgálták a husvét pászkaliszt monopoliuma is.

A közvéleményhez fordulunk és azokhoz, akiknek volna még befolyásuk az orth. Iroda irányítására, a választmány tagjaihoz és kérjük eszméljenek fel, gondoljanak a jövőre és ne hagyják a zsidóságnak ezt az instrumentumát magánérdekek szolgálatában elsenyedni és elsűrkülni. Teljesítsék addig kötelességüket, amíg nem késő és van mód a segítségre...

Ez év végén választ az orth. Központi Iroda. Addig is nagyon, de nagyon sok komoly tenni való van. A választmány üljön össze és válasszon a sürgős ügy lebonyolítására egy 3-5 tagú elnöki tanácsot oly férfiakból, akik tudnak és akarnak is valamit tenni az erdélyi ortodoxia komoly megmentése érdekében...

COHN-BERNHARD RABBIT SZABADON BOCSÁJTOTTAK, MAIBAU RABBIT VISSZONT FOGVATARTJÁK BERLINBEN

Berlin. December 20-án letartóztatott dr Cohn rabbit. (aki mint drámaíró Emil Bernhard néven ismert) akit egy gyűlésről hurcoltak el és tartották fogva, a Columbia Hausban szabadlábra helyezték. Az eljárást azonban folytatják ellene azon a címen, hogy kritizálni merfe a nürnbergi törvényeket. — Ezzel szemben a december 18-án Frankfurt an Oderben letartóztatott dr Ignatz Maibaum rabbit, aki elsőrendű tudós, még most is fogvatartják.

PALESZTINA

A HIVATALOS LAP EGYIK LEGSZAMABAN

megjelent egy új rendelkezés, amely szerint fokozottabb ellenőrzés alá helyezik az összes országba érkező hajókat, repülőgépeket, vonatokat és autókat, hogy az illegális bevándorlást teljesen lehetlenné tegyék. Azonban azokról az arab határátlépőkről nem esik szó, akik gyalog szöknek át mind nagyobb számban a határokon. Az illegális bevándorlók és mindazok, akik illegálisokról tudnak és nem jelentik be a hatóságoknak, vagy rejtegetik őket, 200 font pénzbüntetésre és egy évi elzárásra ítéltetők. — Egy 18 éves szovjetországból érkező fiatalember, akit néhány héttel ezelőtt tiltott határátlépés miatt letartóztattak, a jeruzsálemi fogházban a hideg kövön úgy átfázott, hogy ágynak esett és a napokban, az ebből szerzett tüdőgyulladás folytán meghalt. — A „Histadrut” kimutatása szerint december hónapban a Tel-Aviv környéki kolóniákon és narancsokban 2553 zsidó és 3259 arab munkás dolgozott. — Az ország szükségletét zöldségfélékben nem tudja a zsidó termelés fedezni. Ennek folytán az utóbbi években a szíriai zöldségfélék behozatala csaknem kétszeresére emelkedett. — Ez év január 6-án osztották ki első ízben a „Bialik-alapítvány” irodalmi díját, 200, 100, 75 és 50 fontos összegekben. Jú almagtak prózai műveket, verseket, valamint sikerült irodalmi fordításokat és az ifjúság számára írott könyveket. A kitüntetett írók között van a nálunk is széles körben ismert Avigdor Hameiri is. — A tel-avivi mintavásárra, amelyet április 30 és május 30 közötti időszakban fognak megtartani, javában folynak az előkészületek. A kiállítás területén nagyon sok új épületet emelnek a külföldi kiállítók részére. (Schiller György, Tel-Aviv)

MEGNEHEZÜLT A PALESZTINAI NARANCS ROMÁNIAI BEHOZATALA. Járta múlt év júniusában, tekintettel arra a körülményre, hogy a román-palesztinai kereskedelmi merleg Románia szempontjából rendkívül kedvezően alakult, a kormány a 65.000 fontos kontingenst, 13.000 fontra emelte fel. Ezt azonban a palesztinai exportőrök nem tudják kellőképpen kihasználni, mert időközben életbe lépett a 38 százalékos valuta prémium, a 12 százalékos vámemeléssel és a luxusadó ugyanarra, hogy míg az emelések előtt az összes fiskusi kiadások mint vám-taxák és dumasadók pro 100 kg. 1115 leit tettek ki, addig most már 2000 leire rugnak. Mivel Románia tudvaleg egyik legnagyobb szállítója Palesztinának, a Citrus Exchange vezetősége elhatározta, hogy megfelelő lépéseket tesz az irányban, hogy a megállapított kontingenst valóban leszállíthassa, mert ellenesetben a narancs-ladákhoz szükséges famennyiséget máshelyről fogja beszerezni.

A PALESZTINAI KORMÁNY NEM VALASZOL A JEWISH AGENCYNEK. Jeruzsálem. A Jewish Agency for Palestine átiratott intézeti Sir Artur Wachupe főkormányzóhoz, amelyben felvilágosítást kér arról, hogy megfelelnek-e vajjon a valóságnak azok a híresztelések, amelyek szerint újabb drasztikus intézkedések fognak életbe lépni a bevándorlás, megszigorítását illetően. Erre a kérdésre huzamosabb ideje már, hogy a kormány semmiféle választ nem adott. Ezt a hallgatást a palesztinai zsidó sajtó kedvezőtlen jelnek tekintti.

A NAGY BEFASITASI AKCIÓ. A palesztinai kormány akciót kezdett 25.000 dunam földnek fákkal való beültetésére. Ötéves tervet dolgozott ki e célra, s többek között elhatározta, hogy az Olajfák hegyét is beülteti.

NEM SIKERÜLT EGY ORTODOX NAPILAP ALAPITASA PALESZTINABAN. Három napok óta tárgyalnak a világ valamennyi ortodox centrumában arról, hogy tőkét szerezzenek azon céllal, hogy Palesztinában egy pártokon felülmúló ortodox napilapot indítsanak. Főszerkesztőnek Gedaljah Bublik-ot tervezték, aki évekket ezelőtt már szerkesztette a new-yorki „Jiddise Tagblatt”-ot. A terv végül kudarcot vallott, anyagi hiánya miatt. És ez abban az időben történik — írja a „Hahed” — amikor a nehéz krízis dacára, a „Davar”, a munkáspárt lapja napról-napra jobban kiépül.

VALLASTALAN ZSIDOK. Az ország vallásos zsidóságát nagyon megbotrányozta, hogy Raanon-kolónián megint szombatszegés történik. A „Raanon” szó, zöldelőt jelent és akad a kolónián egynéhány zöld ifjú, aki a kolónia szomszédságában egy k'vucában tömörül és elvégzi saboszkor az összes mezőgazdasági munkákat. A k'vuca neve: „Givasz Chén”. A szép név („a báj dombja”) nem tartotta őket vissza ettől a csuf szombatszegéstől. A kolónián azonban vannak öregebb leteleplők, akik ezen megbotrányoztak és az ott dolgozó vallásos ifjúsággal együtt tiltakozó listát tartottak és a botrány megszüntetésére felírtak a cionista nemzeti alaphoz („Keren Kajemeth”) amelynek tulajdonát képezi a k'vuca földje.

FOLYO ÉVBEN CSAK OTVEN ORVOST ENGEDNEK PALESZTINABAN LETELEPEDNI. Jeruzsálem. A kormány hivatalosan közölte, hogy 1936-ban mindössze ötven orvosnak engedi meg a letelepedést az országban, hogy ott orvosi praksist folytassanak. Ezt az intézkedést a Medical Practitioners Ordinance 1935, október 31-én kiadott rendelkezés értelmében tették meg.

AZ ARAB GAZDASAG FELLENDÜLÉSE PALESZTINABAN. Jeruzsálem. A nemrégiben kiadott hivatalos statisztikai adatok szerint szemelláthatóan növekedett a palesztinai gazdasági élet arabrésze is. Ebből látható az a nagy haszon, amely az arabokra hárul a zsidó építési munkából. Míg 1932-ben 127.000 fontot investáltak az arabok új haifai építkezéseibe, addig 1934-ben már 480.000 fontra rugott ez az összeg. Míg 1931-ben 59.000 dunam narancsosa volt, addig 1934-ben már 115.000 dunam, 1932-ben araboknak 1143 méhkaptárja volt, 1934-ben 2794.

VAJJON FOGJA-E ANGLIA RESPEKTALNI A TALMUDOT? Mint többször megírtuk, a Legislative Council-t valamennyi zsidó szerv a legélesebben elítéli. Ezt tudomására adták a tőkormányzóknak is. Ebben a delegációban az Aguda is részt vett és teljesen azonosította magát a Jewish Agencyvel, amellyel különben nem szokott mindég egy uton haladni. Érdekes, hogy Rav Blau mivel indokolta a vallásos zsidóság álláspontját, amelyben elítéli a törvényhozó tanács működését. — A gondviselés Nagybritanniát szemelte ki arra, hogy egy tervet keresztül vigyen, amely megvalósítsa azt, hogy egy kétezres év óta vándorló, irtózatosszenvedéseken átment népet visszavezessen otthonába. Ő bizta rá Ofelségére és kormányára népet azzal, hogy a Messiás eljöveteleig vigyázzon népének erre a részére és vigyázzon Palesztina építésére. Mi értékeljük az égi kegynek ezt a megnyilvánulását, amely Cyrus perzsa- király uralkodása óta egyetlen népnek sem jutott osztályrészül, s ebből a kegyből nem szabad, hogy átengedjen Ofelsége egyetlen más népnek sem a világon. A talmudi tradíció eltölt mindenkit attól, hogy egy ügyet megvalósítás előtt átruházzon másra. Még akkor sem, ha Ofelsége kormánya tudná, hogy a rábízott érték, a Nép és Ország sorsa jó kezekben volna letéve. Annál kevésbé adhatja egy olyan council-nak, amelynek többsége olyanokból állana, akik nem eléggé megbízhatók arra, hogy ezt a kötelességet lelkiismeretesen teljesítsék.

SZULETESEK ÉS HALALOZÁSOK PALESZTINABAN. Most kerültek nyilvánosságra azok a statisztikai adatok, amelyek a népesedési viszonyokra vonatkoznak. 41,5 születés esett ezer lélekre, a halálozások 21,8 pro mill. A zsidók között a születési számok 30,21 pro mill, a halálozás 9,53 pro mill.

AZ ELSŐ PALESZTINAI SÖR MEGJELENT A PIACON. Jeruzsálem. Rison le Ciouban, az ismert párisi zsidó bankár Gaston Dreyfus által felállított sörgyár első produktumai a napokban a piacra kerülnek. A sörgyár alaptőkéje 60.000 font.

ÉHSEGSZTRAJK „MINDHALÁLGIG” Jeruzsálem. Illegális bevándorlás miatt letartott tíz fogvatartott zsidó, akiket kaució letétele és büntetésük elszemnévedése után sem bocsájtottak szabadon, éhségsztrájkba kezdtek amelyet „mindhalálgig” akarnak folytatni.

A MUFTI LAPJA USZIT. A mufti lapja az „El Liwa” felszólítja az arab emireket és királyokat, hogy tiltsák el zsidó alattvalóikat Palesztinába való bevándorlásukat.

UJSAGCENZURA PALESZTINABAN. Jeruzsálem. Hivatalosan közlik, hogy a főkormányzó a sajtótörvény kiegészítésül új rendelkezést bocsájtott ki, amely szerint nem szabad betiltani lapokat, előzetes figyelmeztetés nélkül, mégakkor sem, ha azok hamis híreket közölnek, amelyek nyugtalanságot és izgalmat kelthetnek.

200.000 FONT NYILVANOS MUNKAJERUZSALEMBEN. A palesztinai kormány 200.000 fontot adott kölcsön a jeruzsálemi városi tanácsnak a költségvetési fölöslegetől, hogy azzal számos közmunkát valósítsanak meg.

PAN-ARAB KONGRESSZUS BAGDADBAN. Bagdadban rövidesen összeül egy pársz arab kongresszus. A kongresszus rendezői már régóta azon fáradoznak, hogy megszerezzék az Irak kormányát arra a célra, hogy átvegye a protektorátust. Az iraki kormány azonban most végleges határozatot hozott, amelynek értelmében ezt a védnökséget végleg visszautasította.

MEGERŐSÍTIK A PALESZTINAI RENDŐRSÉGET. Jeruzsálem. Arab lapok értesülése szerint a kormány megerősíti a rendőrségi létszámot, felemeli a rendőrtisztek fizetését és egy különleges határrendőrség felállítását tervezi. Közlik az arab lapok azt is, hogy azokat az arab rendőrtiszteket, akik „illegális” zsidó bevándorlók elfogatásában kiténtették magukat, külön prémiummal jutalmazták. Viszont Tiberiasban két tisztet elbocsájtottak állásukból, akik nem teljesítették kötelességüket az illegálisokkal szemben.

AZ ÚJ JERUZSALEMI VIZVEZETÉK TELJES ÜZEMBEN. A vízvezeték, mely körül annyi vita és baj volt, már megkezdte a vízszolgáltatást. A Ras El Ajn-ból induló vízvezetési hálózat a Romeina rezervárokból 24 millió liter vizet pumpáz. A kormány megengedte már a napokban a szűrőkészülékeknek használatát, amelyek klormentesítik a vizet. A Ras El Ajn—Jeruzsálem közötti vízvezeték a Jarkon-forrásoktól 55 kilométernyire viszi a vizet, mely vonalon a földnyivó-differenciája miatt négy pumpálóállomás létesítettek. E négy pumpáló állomás egyenkint tíz millió liter vizet dolgoz fel naponta.

Tóraavatás az oradeai Machziké Lomde Tóra egyesületben

Több mint fél évszázada áll fenn az oradeai zsidóságnak egyik legszebb intézménye, a „Machziké Lomde Tóra”, amely a vallásos élet kimélyítését tűzte ki célul és ennek a célnak mindenkor hűségesen megfelelt. Az elmúlt idő alatt felépítette a régi imaháza helyére, szép, impozáns templomát, amelyet állandóan tartásban tart. Fennállása óta állandóan a legkiválóbb talmudtudósok voltak szellemi vezetői. Hosszu évtizedeken keresztül a boldogult emlékeztető Mendel Schück volt szikszói rabbi volt vezetője, akinek nevéhez fűződik az, hogy Oradeán chassidikus élet megteremtődött. Őt követte ebben az állásban Klein Jakab, jelenleg halmi főrabbi, aki annak idején az oradeai neves jesivának is vezetője volt. Jelenleg pedig Schwartz József rabbi, az ismert héber író avartott irányítása mellett végzi az egyesület nemess misszióját. Állandóan este-eggyel Tórát és Talmudot tanulnak. Kevés olyan egyesülete van az orai zsidóságnak, amely annyi tagot számlál, mint a „Machziké Lomde Tóra”. Anyagiakban sem szűkölködik a „Machziké Tóra” és ezt jelenlegi elnökének, Neumann Lipótnak, valamint munkatársainak köszönheti, akiknek a nagy kiadások mellett sikerült egyensúlyba hozni az egyesület költségvetését.

Vasárnap délután szűknek bizonyult a templom nagy helyisége, a hívek befogadására, akiket a Machziké Tóra látott vendégül az egyesület által készített Szefer-Tóra felavatása alkalmából Fuchs Benjámín főrabbi magasztalásával, költői metaforákban gazdag beszédben esztelte annak jelentőségét, hogy most, amikor az egész világon annyit szenved a zsidóság, azért a Tórát nem hagyja el, hanem azt ápolja és annak szellemében kell élni. Minden egyes új Tóra avatása, újabb biztosítéka a zsidóság örök fennmaradásának. Utána Schwartz József egyetemes rabbi tartott Tóra-citátumokkal fűszerezett nagyhatású beszédet. Este magyszabású bankett volt, ahol sokan jelentek meg és számos beszéd hangzott el.

— Az oradeai nyugati szertartású hitközség közgyűlése nagy érdeklődés mellett tartotta meg az általános tisztújítást, amely alkalommal egyhangú választással választották meg három évi mandátummal hitközségi elnöknek dr. Konrad Bélát, elnökhelyettesnek dr. Kabos Bélát és a vezető bizottságok elnökéül és az előjáróságba a következőket: Atlasz Lajos, Berger Gyula, dr. Faragó Viktor, Flegmann Armin, Schwartz Mór, dr. Meer Samu, dr. Grósz Samu, dr. Kertész Ferenc, dr. Pogány Attila, Poldesz Richard Reich Armin, Radélyi Jenő, Lucze Lipót, Székely Sándor, dr. Kovács Gyula, Schwartz Gyula, Huszár Adolf, dr. Feld Albert, Schiller Sándor, dr. Gáspár Gyula, Farkas Jenő, Adorján Péter, Adler Jenő, Boros Jenő, Erdős Zsigmond, Faludi Miksa, Farkas István, Grünstein Béla, Huszár István, Heiman Béla, dr. Kecskeméti Andor, Kolliner János, Lechner József, Lusztig Samu, dr. Molnár Vilmos, dr. Markovits Henrik, Pásztor Ede, dr. Rácz Rezső, dr. Schönfeld Jenő, Schusztak Adolf, Sebők Béla, Szabó Sándor. A választások után a közgyűlés meleg ünnepségben részesítette az újból megválasztott elnökét és tisztársait.

— Wizo estély. Február 4-én, kedd este a Wizo műsoros, táncos játékestélyt rendez a Sfatul Negustorese (Fészek Klub) helyiségében. Az estély keretében H. Csighy Ella, a városunkban ismert koloratur énekesnő operaáriákat fog énekelni. Az est háziasszonyai lesznek: Fried Jenőné, Gellisz Ervinné, Helfy Andorné, Hoffmann Mórné, Huszár Lászlóné, Kesztenbaum Miksáné, Neumann Salamonné, Porgesz Pálné, dr. Vértess Sándorné, Wasserstrom Sándorné. Háziasszonyok: Guttmann Kató, Harmati Klári, Markstein Baby, Sebestyén Klári, Schulhof Anci, Schwartz Lili, Stein nővérek, Ullmann Erika. Ezúttal is kérjük tagjainkat, hogy ismerőseikkel együtt minél számszerűbben megjelenjen sziveskedjenek.

Elegáns őszi és téli szövetkülönlegességeim kabátokban és öltönyökben megérkeztek HACKMAYER uriszabóság ORADEA P. Reg. Maria 3.

Izrael hangja

Szenzációs zsidó film a Heyman szinkörben február 11-től

Rendkívül érdekes filmet mutat be néhány nap múlva az oradeai Heyman-szinkör. Zsidótárgy film ez, amely a zsidó többszerűség multnak jelenetét vetítik elénk. Így bemutatja a film többek között Sodoma és Gomorha pusztulását, a Bábeli torony építését és a többi történelmi eseményeket. Legszenzációsabb a filmben, hogy a nemrég elhunyt világhírű kántornak, Joszele Rosenblatnak is felszendül a hangja. Legnagyobb slágere pedig a 14 éves nagyszerű édeshangú kis kántornak Saile Engelhardnak a szereplése. Gyönyörű képek, ezres tömegek mozognak a képeken. Nagy élmény ez a film és minden zsidónak meg kell néznie. Február 11-től adják a Heyman-szinkörben.

Legmodernebb legolcsóbb,

„Standard”

vasbutorgyár
Str. Aurel Lazar 10.
(fogházműhely)

— Felhívjuk olvasóink figyelmét az oradeai Hayas és Grünfeld posztóáruházra, mely cég a kiváló finomságáról ismert szöveteket szezon utáni jóval olcsóbb árban bocsátja eladásra. Miután ezen kedvezményt csak rövid ideig áll módjában nyújtani felhívjuk a m. t. vevőközönséget hogy használja ki ezen kedvező alkalmat és szövet szükségletét most szerezzze be.

— Mindazoknak, akik felejtethetetlen halottunk RIPPNER FARKAS elhunytá alkalmával részvétükkel kerestek fel, ezúton mondunk őszinte köszönetet. A gyászoló család.

Kelmefestést

Női ruhák, férfi öltönyök, trenckotok, átmeneti kabátok vegyi tisztítását szépen és olcsón vállalja

BORGOS

Színház oldal, Bazár-épület

Fiókielvétele: Str. Alexandru Colțul Millerandului.

250 leivel résztvehet az 1936 Február hó 15-iki döntő huzáson ha idejében vesz egy részsorsjegyet a

BANCA ILIESCU S. A. Cluj Erdély és Bánát legszerencsésebb főelárusításából
Ujítsa meg sorsjegyet 1936. február 14-1.

Fűző, melltartó

Fuchs Manci fűzőszalonjában

Oradea, Piața Mihai Viteazul 11-a (Ullmann palota)

Ujítsa meg sorsjegyet és vásároljon új sorsjegyet a 9-ik játék döntő huzására!

Döntő huzás
1936.

február 15.

20

új milliomos

Az idő rövid, február 15-e közeledik!

Ezen az egy napon

39.025 drb. nyeremény

203.845.024 lei értékben

kerül kisorsolásra!

Döntő huzás
1936.

február 15.

20

új milliomos

Ha nem volt az előző osztályokon sorsjegye a 4-ik osztályban

vásároljon részsorsjegyet 250 leiért, hogy

gond nélkül élhessen!

gazdag és boldog legyen!

biztosítsa családját és öregségét!

— Az Oradeai Nasé Mizrahi február hó 2-án, vasárnap délután 4 órakor saját helyiségében (Piața Mihai Viteazul 11 Ullmann palota) ünnepélyes keretek között tartja első közgyűlését, melyre úgy a tagokat, mint az érdeklődőket ezúton hívja meg. Ugyanakkor Rath Efraim előadást tart. Belépődíj nincs.

Hétről-hétre

Jeruzsálem. A safedi Hadassa kórház, amely ezentúl tüdőbetegeket is vesz fel befeljezle kibővítési munkálatait. Most a kórház 60 ágyas lesz. — A nők ligája Palesztinában 70.000 dollár összegyűjtését határozta el, hogy abból Haifában és Tel-Avivban bevándorlási tthont állítsanak fel. — Sir Artur Wachaup meglátogatta Mikveh Izraelt, ahol megtekintette az ott folyó ásátásokat, amelyet Judith Kraule Marquet asszony archeologusnő vezet. — A héber egyetem bakteriologusa Prof. Ailer, egy sajátságos lázbetegség, szimptomáinak bevizsgálására önmagát inficiálta, hogy tanulmányozhassa a betegség lefolyását önmagán. A betegség még mindég nem gyógyult ki a betegre, okozta hatásából. — A Palestine Land Development Company a múlt évre 8 százalékos dividendát fizet a törzsrésztvényeseknek. A múlt évben kiadott elsőbbségi részvények 6 és fél százalékos dividendát kapnak. — A Délafrika-Palesztina Binyan Corporation kétszerezésére emelté alaptőkéjét és az új részvényeket 50.000 fontot tesz ki. — A londoni gyarmatiügyi minisztérium által kinevezett bankellenőr, F. G. Horwill, január végén kezdi meg működését. — 1936. február 16-tól kezdve minden Palesztinába importált tojásra rá kell nyomtatni a szállító ország nevét.

Páris. A francia sportszövetség, a „Les amis des sports“ amelynek diszelnöke Lebrun köztársasági elnök, a napokban manifesztaócsajtott ki, amelyben tiltakozik az ellen, hogy a berlini olimpiai sportbizottság kizárja az olimpiai játékokból a zsidó sportolókat. Egyidejűleg azt ajánlja, hogy a német sportszövetséget zárják ki mindennemű olimpiai nemzetközi bizottságból.

Beograd. A napokban az itteni állami színházban előadták Alfréd Pordes fiatal zsidó zeneszerző „Boszniai szerelem“ című operettjét. A darab nagy tetszést aratott.

Varsó. A lengyelországi központi cionista bizottság helyiségében fontos értekezletet tartottak a napokban az összes volt zsidó parlamenti képviselők és szenátorok. A tanácskozások eredményeként egyhangulag elhatározták, hogy reaktiválják a forradalmi években felállított és rövi ideig fennállott zsidó nemzeti tanácsot. Az ideiglenes nemzeti tanács mellett továbbra is állítanak fel a zsidó lakosság aktuális ügyeinek intézésére. — „Kinnor“ név alatt zsidó filmársaság alakult, amelyik jiddis nyelvű filmeket fog készíteni.

Róma. Az olasz király hosszabb kihallgatáson fogadta Leo S. Olschi firenzei zsidó könyvkiadót, aki kiadó-cégének 50 éves fennállása alkalmából előadást tartott a király előtt.

Nagy Szövet
vásár szezon utáni hallatlan olcsó árakban — Kiváló minőségek!
Nagy választék!
Különleges exclusiv minták!
Tekintse meg kirakatainkat!
Havas és Grünfeld
posztóárubáz
Oradea, Piața Regi Maria 1. (Kishidő)

Szerencsés számu sorsjegy várja Önt a
Kereskedelmi Hitelbank
részvénytársaságnál Cluj, Piața Unirii

A Jewish Agency oradeai Helyi Csoportja

Nemcsonsta zsidó hittestvéreinkhez!

Az utóbbi esztendőben a zsidóság sorsa az antiszemitizmusnak az egész világon tapasztalható megerősödése következtében napról-napra elviselhetetlenebbé vált. Különösen Nemetországban, ahol testvéreink közül sok százezren vesztették el állásukat, keresési lehetőségüket, vagyonukat és kényes életüket vándorolással nyakukba vették a nagy világot.

Meg kell állapítanunk, hogy a régi hazákból távozni, menekülni kénytelenített ki vándorló testvéreinket egyedül Palesztina fogadta szívesen. És bár a világ több országába is menekültek, véglegesen letelepülni, csak Palesztinában tudtak és csak ott jutottak munkaalkalomhoz, megélethezési lehetőséghez.

Palesztina — közrudomás szerint — a népszövetségi szerződés és határozata értelmében angol protektorátus alá került. E szerződés, amelyben az angol birodalom arra kötelezte magát, hogy Palesztinában igazi zsidó otthon létesítését biztosítja, az első dokumentuma annak, miszerint a 2000 éves szétszóródás alatt a népek összessége és azoknak jogszerinti képviselője a zsidósággal, mint néppel tárgyalni ohajtott és tárgyalt. A Népszövetség kívánsága volt, hogy Jewish Agency (Zsidóképviselő) alakuljon. És hogy ez a világ minden zsidójának igazi, tényleges képviselője legyen, 50 százalékban nemcionistákból tevődik össze. Legfőbb vezetőségében a világ legnevesebb zsidó vezetői foglalnak helyet, így:

A Jewish Agencynek pénzügyi szerve a Keren Hayesod, amely szerv fennállásának 15 éve alatt hatalmas és eredményes munkát végzett az elhanyagolt Palesztina újbóli betelepítése terén. Nagy e munkának az eredménye, de a mai nehéz és a zsidóságra oly súlyos viszonyokat is figyelembe véve — sajnos nem teljesen kielégítő. És különösen nem kielégítő itt, Oradeán. Ez az ok is készítette a J. A. erdélyi vezetőségét arra, hogy városunkban is megalakítsa a helyi csoportját.

E helyi csoport vezetésére alulírottak választottunk meg.

És e minőségben első kötelességünknek azt tartjuk, hogy e város nemcionista zsidóságának figyelmét felhívjuk a következőkre:

A szorongatott helyzetbe levő, régi hazájukat elhagyni készülő zsidó testvéreink szinte egyetlen mentővára Palesztina.

A palesztinai telepítési akció és az azt végző Keren Hayesod, mint a J. A. pénzügyi instrumentumának munkája minden tiszteletet, elismerést és támogatást megérdemel.

Felkérünk tehát mindenkit, hogy a Keren Hayesod megbízottjait szívesen fogadják és őket nemes munkájukban tőlük telhetőleg támogatni ne terheltessenek.

Hittestvéri üdvözléssel:

A Jewish Agency oradeai Helyi Csoportjának vezetősége

Dr. Adorján Ármán s. k. az Erdélyi nyug. szert. Hitk. Szöv. elnöke, elnök. — Borgida József s. k. ü. v. elnök Deutsch Jenő s. k. Erdős Zsigmond s. k. Grünstein Béla s. k. Kardos Sándor s. k. Lechner József s. k. Leitner Sándor s. k. Dr. Markovits Pál s. k. Dr. Molnár Vilmos s. k. Zawislag Adolf s. k. Bizottsági tagok

Zsidó humor

KORKÉP

Egy derék oradeai kereskedő mesél zárás után a kávéházban:

— Az embereket már meg lehet ismerni, aminél belepnek az üzletbe.

— Hogyan?

— Ha bejön egy ur, leveszi a kalapját és összeüti a bokáját — az valamelyik egyesület számára gyűjt.

— Aztán?

— Ha bejön egy ur, nem köszön és még a kalapját sem veszi le....

— Az vevő.

— Nem. Az végrehajtó

— Na és melyik a vevő?

— Aki egyáltalán nem jön be

A FÖSVÉNY

Egy gazdag, de fősvény már hosszabb idő óta nagyon beteg, az orvosok már napok előtt feladták és az egész hitközség felkészülve várja a halálát. De nap nap után mulik el és még mindég él.

Egy reggel két zsidó megy el a nagybeteg zsugorinak háza előtt, az egyik felé az és meghatottan mondja:

— Nebich, er ist gestorben.

— Honnan tudod?

— Schau hin, Der Diener friest schon auf dem Balkon den Kompot.

HA ISTEN IS UGY AKARJA

Reb Awrohom Schlemil egyszer egy teli erzsénytel télt pénzzel a vásárba készült. Találkozott egyik ismerősével, aki megkérdezte hogy hova megy?

— A vásárra megyek egy szamarat akarok venni.

— Tegye hozzá, ha Isten is úgy akarja.

— Erre nincs szükség. A pénz az erzsényemben van a szamar pedig a vásáron.

Amikor azonban a vásárba érkezett egy tolvaj ellopta a pénzt. Szomorúan baljagott hazafelé. Az uton ugyanazzal az emberrel találkozott s az azt kérdezte tőle: honnan jössz?

Igy válaszolt:

— A vásárról, ha Isten is úgy akarja és a pénzemet ellopták, ha Isten is úgy akarja és a szamarat nem vettem meg, ha Isten is úgy akarja üssön meg téged a guta, ha Isten is úgy akarja....

A KIS BOCHER VÁLASZA

Egyszer egy hatalmaskodó vidéki hitközségi jótékonyági előjáró színe elé segélykéréssel fordult egy kis vándor bocher. Alig látszott ki a földből. Igen okos fickó volt, aki a nagy urat igen illedelmes bevezető szavakkal köszöntötte.

A gabe ur beszédbe elegyedett vele s nem győzött eleget csodálkozni talpraesett válaszáin.

A környezetéhez fordulva végre is azt mondta:

— Kár, hogy azoknak, akik gyermekkorukban ennyi értelmet és tudást tanúsítanak, idővel az okosságuk csökken s öregkorukra valóságga ostoba szamarakká válnak.

A kis bocher erre így válaszolt:

— Akkor ön, igen tisztelt gabe ur, nagyon okos gyerek lehetett valamikor.

Szerkesztői üzenetek

G. F. A. Jaarot Hakarmelre vonatkozóan a következőket van módunkban közölni: A 6000 dunamos területet Joseph Löwy et Co. és Philipp Mayer et. Co. haifai cégek vették meg egy gazdag arab családtól. Tudomásunk szerint endélyi zsidók is vásárolták Jaarot-parcellákat. A haifai cégeknek romániai megbízottja: Max König Bucuresti, B-dul Domnitori 49. Szíveskedjen ide fordulni részletes felvilágosítás véget.

NYOMATOTT
PÁSZTOR EDE CÉG KÖRFORGÓGÉPÉN
ORADEA.